

Szczegółowe wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania przez uczniów klas z programem nauczania języka polskiego **na poziomie podstawowym** poszczególnych śródrocznych i końcoworocznych ocen klasyfikacyjnych.

Nazwa realizowanego programu:
Ponad słowami

Program nauczania przedmiotu język polski w liceum i technikum (zgodny z nową podstawą programową i obowiązujący od roku szkolnego 2012/2013) Zakres podstawowy i rozszerzony.

autor: Barbara Łabęcka

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
ANTYK – O EPOCE					
1. Fundamenty kultury europejskiej	• wyjaśnia znaczenie słów: <i>antyk, klasycyzm, monoteizm i politeizm, antropocentryzm</i> • wskazuje różnice między politeizmem i monoteizmem • tłumaczy, co oznacza pojęcie <i>imperium rzymskie</i> i odnosi je do właściwego okresu historycznego • podaje datę upadku cesarstwa zachodniorzymskiego i przedstawia znaczenie tego wydarzenia w określaniu ram czasowych epoki	• wyjaśnia znaczenie słów: <i>judaizm, chrześcijaństwo, miasto-państwo, demokracja</i> oraz <i>imperium</i> i używa ich w odpowiednim kontekście • właściwie stosuje w swoich wypowiedziach przymiotnik <i>klasycyzm</i> • wykorzystuje pojęcia <i>miasto-państwo</i> i <i>demokracja</i> do opisu form ustrojowych starożytnej Grecji	• określa, na czym polegało przełomowe znaczenie wynalazku pisma • podaje etymologię i wyjaśnia sens słowa <i>antropocentryzm</i> w kontekście kultury antyku	• omawia ideę kalokagatii jako ideału człowieczeństwa • wypowiada się na temat fundamentalnej roli starożytności klasycznej w historii kultury europejskiej	• wyjaśnia, kim był Perykles i odnosi tę postać do złotego wieku w kulturze greckiej • przedstawia znaczenie prawa rzymskiego dla rozwoju późniejszych kodyfikacji prawnych • podaje datę podziału cesarstwa rzymskiego na wschodnie i zachodnie • tłumaczy, co oznacza pojęcie <i>agora</i>
2. i 3. Poglądy filozoficzne starożytnych Greków	• wymienia imiona najważniejszych filozofów starożytnej Grecji: Sokratesa, Platona i Arystotelesa • podaje najważniejsze założenia filozofii stoickiej i epikurejskiej	• wymienia podstawowe założenia filozofii Sokratesa, Platona i Arystotelesa • czyta ze zrozumieniem fragment <i>Uczty</i> Platona i objaśnia platońską metaforę jaskini • określa etymologię oraz znaczenie słowa <i>filozofia</i>	• tłumaczy, co oznacza pojęcie <i>materializm</i> w odniesieniu do filozofii przyrody • określa sens wyrazu <i>idealizm</i> w kontekście filozofii Platona • wyjaśnia znaczenie słowa <i>cnota</i> i odnosi je do filozofii Sokratesa	• wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>arche</i> • opisuje zasadę <i>złotego środka</i> w odniesieniu do filozofii Arystotelesa • objaśnia sens słów: <i>cynizm, hedonizm, sofistyka</i>	• określa pochodzenie słów <i>akademia</i> i <i>liceum</i> • przedstawia główne poglądy Heraklita z Efezu

4. i 5. Sztuka antyku	• rozróżnia porządki architektoniczne: dorycki, joński i koryncki • rozpoznaje najważniejsze zabytki starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu	• podaje główne cechy sztuki antycznej • wymienia rzymskie wynalazki architektoniczne: arkadę oraz kopułę i wskazuje je na przykładach konkretnych zabytków • wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>polichromia, fresk, mozaika, kompozycja dzieła, arkada, kariatyda, kolumna, akwedukt, Koloseum, kopuła, łuk triumfalny</i>	• omawia znaczenie harmonii w sztuce antyku • tłumaczy, czym jest kanon • objaśnia sens pojęcia <i>mimesis</i> jako kategorii sztuki antycznej	• charakteryzuje antyczny ideał piękna • dokonuje analizy dzieła sztuki według następujących kryteriów: stosunek do natury, kompozycja, sposób ukazania tematu, kontekst kulturowy i filozoficzny	• wypowiada się na temat ceramiki antycznej • przedstawia najistotniejsze informacje na temat muzyki w antyku • rozróżnia okresy klasyczny i hellenistyczny w historii sztuki starożytnej Grecji i przyporządkowuje im odpowiednie dzieła
6. Teatr antyczny	• wymienia nazwy rodzajów literackich i definiuje dramat • wskazuje podstawowe elementy budowy teatru greckiego – orchesterę, proscenium, skene, parodos • wyjaśnia, na czym polegała zasada trzech jedności • przytacza tytuły przynajmniej dwóch tragedii Sofoklesa (<i>Król Edyp</i> i <i>Antygona</i>)	• rozróżnia antyczne gatunki dramatyczne: tragedię, komedię i dramat satyrowy • opisuje podstawowe elementy budowy teatru greckiego – orchesterę, proscenium, skene, parodos • przedstawia budowę dramatu antycznego	• omawia historię narodzin teatru • swobodnie posługuje się pojęciami i wyrażeniami: <i>dytyramb, koryfeusz, agon, chór, koturny, maska, deus ex machina, amfiteatr</i>	• określa rolę trzech pisarzy – Ajschylosa, Eurypidesa i Sofoklesa – w rozwoju dramatu	• podaje etymologię słowa <i>tragedia</i> • omawia wpływ tragiczków greckich: Ajschylosa, Eurypidesa i Sofoklesa oraz komediopisarza Arystofanesa na rozwój teatru
ANTYK – TEKSTY Z EPOKI					
7. i 8. Mitologia Greków i Rzymian	• na podstawie fragmentu <i>Mitologii</i> Jana Parandowskiego relacjonuje powstanie świata i bogów według wierzeń Greków	• wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>mit</i> na tle wierzeń świata starożytnego • odróżnia mit od legendy i baśni • charakteryzuje rodzaje	• używa ze zrozumieniem pojęć <i>sacrum</i> i <i>profanum</i> • tłumaczy znaczenie pojęcia <i>antropomorfizm</i> i odnosi je do mitów greckich • interpretuje mit o Orfeuszu	• wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>archetyp</i> w kontekście mitu o Orfeuszu	• na podstawie mitów o Prometeuszu i Syzyfie określa sens pojęcia <i>archetyp</i> • tłumaczy, czym były misteria eleuzyńskie

	• streszcza mit o Orfeuszu • wymienia imiona najważniejszych bogów greckich (Zeus, Posejdon, Hades, Hera, Hestia, Demeter, Afrodyta, Apollo, Ares, Atena, Hermes i Hefajstos)	mitów: kosmogoniczne, teogoniczne, antropogeniczne oraz genealogiczne i podaje konkretne przykłady każdego z nich • opisuje najważniejszych bogów greckich: Zeusa, Posejdona, Hadesa, Herę, Hestię, Demeter, Afrodytę, Apolla, Aresa, Atenę, Hermesa i Hefajstosa, Artemidę, Uranosa, Gaję, Kronosa, Reę			• interpretuje mit o rodzie Labdakidów
9. i 10. U źródeł poezji – liryka grecka	• omawia podział na rodzaje literackie • wymienia nazwy gatunków lirycznych uprawianych w antyku	• podaje definicje gatunków lirycznych: pieśni, trenu, anakreontyka, ody, elegii, poezji tyrtejskiej • definiuje patriotyzm w kontekście utworu Tyrtajosa • wymienia twórców starożytnej liryki greckiej: Tyrtajosa, Safonę, Anakreonta	• charakteryzuje poezję tyrtejską na przykładzie wiersza Tyrtajosa • interpretuje poezję Anakreonta w odniesieniu do filozofii epikurejskiej • porównuje liryki Tyrtajosa z wierszami Anakreonta • omawia twórczość poetów starożytnej Grecji: Tyrtajosa, Safony, Anakreonta	• szczegółowo analizuje i interpretuje wiersze, używając terminologii z zakresu teorii literatury (rodzaj liryki, podmiot liryczny, sytuacja liryczna) i wskazując zastosowane w utworze środki wyrazu określając ich funkcje	• interpretuje liryki Tyrtajosa, Anakreonta i Safony, odnosząc je do światopoglądu starożytnych Greków • ocenia formę i styl poznanych liryków
11., 12. i 13. Homer – początki epiki	• określa tematykę przeczytanego fragmentu <i>Iliady</i> • uzasadnia przynależność eposu do epiki	• wymienia cechy eposu homeryckiego • wyjaśnia, na czym polega specyfika porównania homeryckiego i wskazuje odpowiednie przykłady w tekście • tłumaczy znaczenie pojęcia <i>stały epitet</i> i podaje przykłady takich epitetów z eposu homeryckiego	• relacjonuje główne wątki <i>Iliady</i> • odróżnia inwokację od apostrofy • omawia na przykładach istotę toposu	• rozpoznaje i wskazuje cechy stylu podniosłego • charakteryzuje głównych bohaterów <i>Iliady</i>	• wymienia imiona drugoplanowych bohaterów <i>Iliady</i>: Andromacha, Priam, Kasandra, Helena, Parys, Laokoon • konfrontuje historię o Laokoonie z rzeźbą <i>Grupa Laokoona</i> • omawia tematykę, toposy i przesłanie <i>Odysei</i>

		• wyjaśnia, co oznacza wyrażenie <i>koń trojański</i>			• wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>homo viator</i>
14. i 15. Liryka rzymska – Horacy	• przedstawia postać Horacego • określa pochodzenie pojęcia <i>mecenas sztuki</i> w nawiązaniu do biografii Horacego • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>horacjanizm</i>	• podaje cechy charakterystyczne pieśni (ód) • rozpoznaje rodzaj liryki omawianego utworu, jego adresata, sposób kreacji podmiotu lirycznego i sytuacji lirycznej • określa problematykę utworu	• definiuje zasadę <i>decorum</i> i odnosi ją do wybranych utworów literatury starożytnej • sytuje treść ody w kontekście poznanych filozofii • wskazuje zastosowane w utworze środki wyrazu artystycznego	• pisze analizę i interpretację wiersza Horacego	• przywołuje szerokie konteksty twórczości Horacego i nawiązania do niej
ANTYK – NAUKA O JĘZYKU					
16. i 17. Retoryka	• wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>retoryka</i> • wyróżnia argumenty rzeczowe, logiczne i emocjonalne	• prezentuje na przykładach różne typy argumentów – rzeczowe, logiczne i emocjonalne • wymienia etapy przygotowania wypowiedzi ustnej	• wyjaśnia znaczenie słowa <i>perswazja</i> i wskazuje odmiany perswazji: propagandę oraz agitację • realizuje w praktyce etapy przygotowania wypowiedzi ustnej	• rozpoznaje manipulację językową i najeżstsze chwyt erystyczne • tworzy konspekt dłuższej wypowiedzi ustnej • podczas wypowiadania się zwraca uwagę na mowę ciała	• rozpoznaje i analizuje wypowiedź propagandową
ANTYK – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
18. Podsumowanie wiadomości na temat kultury antycznej	• streszcza główne tezy fragmentu tekstu Ernsta Hansa Gombricha <i>O sztuce</i> • relacjonuje fragment prozy Tadeusza Borowskiego <i>U nas, w Auschwitzu...</i>	• prezentuje własne wrażenia wynikające z lektury fragmentu tekstu Tadeusza Borowskiego	• podsumowuje dziedzictwo antyku	• podejmuje dyskusję na temat roli artysty w czasach antyku i obecnie • bierze udział w dyskusji na temat zagrożeń myślenia idealistycznego	• pisze pracę, w której zawiera swój pogląd na temat dziedzictwa antyku
19. Powtórzenie wiadomości	• przytacza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat antyku	• wykorzystuje najważniejsze konteksty wywodzące się z twórczości antycznej	• wyciąga wnioski na tematy związane z twórczością antyczną • określa własne stanowisko w kwestii dziedzictwa antyku	• zabiera głos w dyskusji na tematy związane z antykiem i stosuje odpowiednie argumenty • w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań	• wykorzystuje bogate konteksty wywodzące się z twórczości antycznej • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze związane z twórczością antyku
ANTYK – NAWIĄZANIA					

20. Śladami antyku	rozpoznaje wpływy kultury starożytnej w różnych dziełach sztuki	wymienia elementy kultury starożytnej obecne w dzisiejszym świecie	omawia znany sobie przykład inspiracji kulturą antyku	podaje przykłady wpływu sztuki starożytnej na twórczość kolejnych epok	omawia stosunek poszczególnych okresów w historii kultury do dziedzictwa antyku
21. Mitologia współcześnie	streszcza mit o Dedalu i Ikarze czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego <i>Tragiczny koniec mitologii</i>	streszcza mit o Ledzie i Jowiszu wyjaśnia znaczenie słów <i>demitologizacja</i> i <i>parodia</i> na przykładzie utworu Gałczyńskiego	interpretuje rzeźbę Igora Mitoraja <i>Ikaro Alato</i> w odniesieniu do kanonu sztuki antycznej oraz mitu o Dedalu i Ikarze	omawia współczesne interpretacje mitologii starożytnych Greków i Rzymian	tworzy parodię dowolnie wybranego mitu
22. Safona w poezji współczesnej	określa tematykę fragmentu wiersza Marii Pawlikowskiej Jasnorzewskiej <i>Róże dla Safony</i> nazywa rodzaj liryki występujący w utworze	prezentuje informacje na temat życia, legendy oraz twórczości Safony określa podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	wypowiada się na temat kreacji podmiotu lirycznego omawia sytuację liryczną występującą w utworze Jasnorzewskiej	wyjaśnia, na czym polega funkcja metafor w wierszu	pisze analizę i interpretację wiersza
23. Omówienie filmu <i>Troja</i>	streszcza fabułę filmu	porównuje fabułę filmu z treścią mitu trojańskiego	posługuje się nazwami gatunków filmowych i przyporządkowuje <i>Troję</i> do jednego z nich	wypowiada się na temat scenografii, kostiumów, zdjęć, montażu, reżyserii, gry aktorskiej oraz efektów specjalnych w <i>Troi</i>	porównuje obraz Wolfganga Petersena z innymi dziełami filmowymi podejmującymi wątki antyczne
BIBLIA – O EPOCE					
24. Świat judeochrześcijański	podaje nazwy religii wywodzących się z Biblii wymienia podobieństwa i różnice pomiędzy judaizmem a chrześcijaństwem	wymienia nazwy religii chrześcijańskich i wskazuje podstawowe różnice pomiędzy nimi wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>Testament</i> w odniesieniu do Biblii	omawia różnice pomiędzy Starym a Nowym Testamentem wyjaśnia, czym są Ewangelie i wymienia imiona ewangelistów	analizuje relacje dogmatyczne i społeczne pomiędzy judaizmem i chrześcijaństwem, a także pomiędzy wyznaniem chrześcijańskimi	wyczerpująco opisuje jedną z religii wywodzących się z Biblii
25. Biblia – wiadomości wstępne	określa pochodzenie słowa <i>Biblia</i> prezentuje podział ksiąg biblijnych	dokonuje podziału ksiąg biblijnych na księgi historyczne, dydaktyczne oraz profetyczne i podaje ich przykłady	charakteryzuje przekłady Biblii wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>kanon</i>, <i>teologia</i>, <i>symbol</i>	omawia funkcje Biblii – sakralną, poznawczą i estetyczną	wymienia nazwy świętych ksiąg innych religii

		wymienia przekłady Biblii określa, w jakich językach została zapisana Biblia wyjaśnia znaczenie pojęć <i>werset</i> i <i>alegoria</i>			
BIBLIA – TEKSTY Z EPOKI					
26. Księga Rodzaju – dzieje początków świata i ludzkości	relacjonuje powstanie świata i człowieka według Biblii	wyjaśnia znaczenie frazeologizmu <i>zakazany owoc</i> definiuje pojęcia <i>genesis</i> i <i>patriarcha</i>	porównuje biblijny opis stworzenia świata i człowieka z opisem mitologicznym	interpretuje opowieść o zerwaniu owocu z drzewa zakazanego (o grzechu pierworodnym)	formułuje wypowiedź na temat wolnej woli w kontekście opowieści o grzechu pierworodnym interpretuje obraz Tycjana <i>Grzech pierworodny</i> i Williama Blake’a <i>Bóg stwarzający wszechświat</i>
27. Rozważania o cierpieniu – Księga Hioba	opowiada historię Hioba	omawia relacje między Hiobem a Bogiem na podstawie fragmentu Biblii	interpretuje przemianę postawy Hioba po rozmowie z Bogiem	podjękuje dyskusję na temat sensu cierpienia i zgody Boga na istnienie zła (teodycei)	omawia problem cierpienia we współczesnym świecie interpretuje obraz Léona Bonnata w kontekście historii Hioba
28. Poezja biblijna – Księga Psalmów	przyporządkowuje psalmy do liryki określa rodzaj liryki oraz nadawcę i adresata psalmów wyjaśnia znaczenie pojęć <i>psalm</i> i <i>psalterz</i>	klasyfikuje psalmy według poznanych kryteriów podaje przykłady paralelizmów	wypowiada się na temat związku psalmów z muzyką wskazuje środki stylistyczne zastosowane w psalmach i omawia ich funkcje	przedstawia obraz Boga wyłaniający się z psalmów	porównuje tłumaczenia psalmów (z Biblii Tysiąclecia, Jana Kochanowskiego i Czesława Miłosza)
29. Biblijne oblicza miłości – Pieśń nad Pieśniami	uzasadnia przynależność Pieśni nad Pieśniami do liryki	charakteryzuje relacje między Oblubieńcem a Oblubienicą wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>miłość zmysłowa</i> w kontekście	omawia oddziaływanie Pieśni nad Pieśniami na zmysły, wskazując cytaty z tekstu odnajduje środki stylistyczne zastosowane w	podjękuje dyskusję na temat przynależności Pieśni nad Pieśniami do kanonu biblijnego wypowiada się na temat symbolicznej interpretacji	porównuje opis miłości zaprezentowany w Pieśni nad Pieśniami z wybranymi utworami miłosnymi z kręgu popkultury

		utworu	utworze i określa ich funkcję	Pieśni	• opisuje postać z obrazu <i>Oblubienica</i> Rossettiego i zestawia ją z literackim pierwowzorem z Biblii
30. Moralizatorski sens przypowieści biblijnych	• odczytuje przypowieści na poziomie dosłownym i alegorycznym • tłumaczy znaczenie pojęcia <i>parabola</i>	• wymienia elementy świata przedstawionego, zwracając uwagę na ich schematyczną konstrukcję	• wyjaśnia funkcję schematycznej konstrukcji przypowieści i podaje przyczynę braku imion bohaterów • odróżnia przypowieść od <i>exemplum</i>	• uzasadnia sens posługiwania się formą przypowieści w Biblii • wskazuje na średniowiecznej miniaturze <i>Czterech ewangelistów</i> atrybuty właściwe poszczególnym ewangelistom	• podejmuje dyskusję na temat aktualności wzorców moralnych propagowanych w przypowieściach • podaje przykłady utworów literackich o charakterze parabolicznym
31. Wizja końca świata w Apokalipsie św. Jana	• streszcza Księgę Apokalipsy na podstawie przeczytanych fragmentów	• opisuje jeźdźców Apokalipsy i charakteryzuje ich na podstawie ryciny Albrechta Dürera <i>Czterech jeźdźców Apokalipsy</i> • definiuje pojęcie eschatologii	• wskazuje główne cechy stylu Apokalipsy • interpretuje symbole i alegorie znajdujące się w omawianym fragmencie	• wypowiada się na temat sposobów obrazowania i wywoływania nastroju grozy w Apokalipsie • porównuje biblijną Apokalipsę z innymi przedstawieniami końca świata	• pisze analizę porównawczą Apokalipsy i dowolnego dzieła prezentującego koniec świata (literackiego, malarskiego bądź filmowego)
BIBLIA – NAUKA O JEZYKU					
32. Style wypowiedzi	• wymienia style funkcjonalne obecne w języku polskim i rozpoznaje je w praktyce • wymienia najczęstsze rodzaje stylizacji językowej	• podaje cechy stylów funkcjonalnych	• rozpoznaje stylizację językową • wskazuje wyróżniki stylu biblijnego	• omawia różnice pomiędzy stylem funkcjonalnym a artystycznym • podaje cechy dobrego stylu	• tworzy teksty napisane różnymi stylami funkcjonalnymi
BIBLIA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
33. Podsumowanie wiadomości na temat Biblii	• relacjonuje opinie na temat Biblii, zawarte w tekstach Anny Kamińskiej <i>Książka nad książkami</i> i Anny	• wskazuje i komentuje różnice pomiędzy tekstami obu autorek	• na podstawie przeczytanych fragmentów formułuje własne sądy na temat Biblii	• podejmuje dyskusję o miejscu Biblii w przeszłości i we współczesnym świecie	• wypowiada się na temat wpływu Biblii na dzieje świata

	Świderkówny <i>Rozmowy o Biblii</i>				
34. Powtórzenie wiadomości	• przytacza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat Biblii	• wykorzystuje najważniejsze konteksty wywodzące się z Biblii	• rozważa zagadnienia poruszane w przeczytanych fragmentach Biblii i formułuje własne sądy na ich temat oraz wnioski	• zabiera głos w dyskusji na tematy związane z Biblią i stosuje odpowiednie argumenty • w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań	• wykorzystuje bogate konteksty wywodzące się z Biblii • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze związane z Biblią
BIBLIA – NAWIĄZANIA					
35. Śladami Biblii	• rozpoznaje inspiracje biblijne w sztuce	• wymienia motywy w kulturze współczesnej, wywodzące się z Biblii	• omawia przykład dzieła zainspirowanego Biblią	• podaje przykłady inspiracji biblijnych, realizowane w określonych epokach	• szczegółowo omawia wybrany przykład współczesnego dzieła sztuki inspirowanego Biblią
36. i 37. O Biblii dzisiaj	• relacjonuje treść fragmentów tekstów Harolda Kushnera <i>Co się naprawdę zdarzyło w ogrodzie Edenu?</i> i Frédérica Beigbedera <i>Windows on the World</i> • przytacza treść historii o grzechu pierworodnym i zburzeniu wieży Babel	• uzasadnia porównanie World Trade Center do wieży Babel z tekstu Frédérica Beigbedera • opisuje dzieło Jerzego Nowosielskiego <i>Krucyfiks</i>	• określa funkcję pytań w tekście Harolda Kushnera • porównuje autorską interpretację historii biblijnej z interpretacją kanoniczną	• wskazuje literaturę pomocną do interpretacji krucyfiks • interpretuje znaczenie krucyfiks w kontekście symboliki chrześcijańskiej	• wymienia tytuły innych dzieł Jerzego Nowosielskiego i je interpretuje
38. Biblia w filmie – <i>Pasja</i> Mela Gibsona	• streszcza fabułę filmu	• wyjaśnia funkcję retrospekcji w <i>Pasji</i>	• wypowiada się na temat kompozycji filmu	• podejmuje dyskusję na temat zasadności ukazania w filmie drastycznych scen • interpretuje postać szatana	• porównuje epizody filmowe z ich ewangelicznymi opisami • pisze recenzję filmu
39. Kino o wartościach – <i>Dekalog I</i> Krzysztofa Kieślowskiego	• przedstawia swoje odczucia po obejrzeniu filmu	• zabiera głos w dyskusji na temat postawy bohatera filmu – Krzysztofa	• wypowiada się na temat dialogów, narracji i kadrowania w filmie • analizuje rolę przypadku w konstrukcji fabuły	• interpretuje postać graną w filmie przez Artura Barcisia • podejmuje dyskusję o hierarchii wartości we współczesnym świecie	• formułuje wypowiedź na temat innego filmu z cyklu <i>Dekalog</i>

ŚREDNIOWIECZE – O EPOCIE					
40. i 41 Średniowiecze – wprowadzenie do epoki	• podaje etymologię nazwy epoki • wymienia najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza • wyjaśnia znaczenie słów <i>teocentryzm</i> i <i>feudalizm</i> • określa fazy średniowiecza	• omawia najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza • porównuje ramy czasowe średniowiecza polskiego i europejskiego • charakteryzuje średniowieczny system szkolny • wyjaśnia, co oznacza sformułowanie <i>Biblia pauperum</i>	• analizuje specyfikę periodyzacji polskiego średniowiecza • omawia, na czym polegał średniowieczny uniwersalizm i teocentryzm	• interpretuje rolę karnawału	• opisuje wpływ antyku i kultury arabskiej na średniowiecze
42. i 43. Filozofia chrześcijańska	• czyta ze zrozumieniem fragment <i>Wyznań</i> św. Augustyna oraz <i>Summary teologicznej</i> św. Tomasza • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>asceza</i>	• wymienia podstawowe założenia obu filozofii • tłumaczy, co oznaczają pojęcia: <i>dualizm</i>, <i>iluminacja</i>, <i>akt</i>, <i>potencja</i>, <i>hierarchia bytów</i>	• na podstawie <i>Summary teologicznej</i> wyjaśnia pochodzenie hierarchii bytów według św. Tomasza • omawia wpływ idei hierarchii bytów na średniowieczną koncepcję władzy i społeczeństwa	• przedstawia różnice między filozofią św. Augustyna a filozofią św. Tomasza	• interpretuje portret św. Augustyna • objaśnia alegoryczne znaczenie koloru na obrazie Justusa z Gandawy
44. i 45. Sztuka średniowieczna	• rozpoznaje najważniejsze zabytki polskiego i europejskiego średniowiecza • odróżnia styl romański od gotyckiego	• wymienia podstawowe cechy stylu romańskiego i gotyckiego • podaje przykłady zabytków polskiego i europejskiego średniowiecza • właściwie posługuje się terminami: <i>plaskorzeźba</i>, <i>rzeźba pełnofigurowa</i>, <i>fresk</i>, <i>pieta</i>, <i>ikona</i>, <i>nawa</i>, <i>ołtarz</i>, <i>prezbiterium</i>, <i>apsyda</i>, <i>katedra</i>, <i>przypora</i>, <i>rozeta</i>, <i>witraż</i>, <i>portal</i>	• wyjaśnia i ilustruje przykładami parenetyczny i anonimowy charakter sztuki średniowiecznej • omawia alegorię i podaje jej przykłady • używa we właściwym kontekście terminów: <i>symultanizm</i>, <i>iluminatorstwo</i>, <i>miniatura</i>, <i>chorał</i>, <i>bazylika</i>	• analizuje średniowieczne dzieło sztuki według następujących kryteriów: symbolika, kolorystyka, kolejność ukazywania postaci, sposób przedstawienia sylwetki ludzkiej, kontekst filozoficzny i historyczny dzieła, kompozycja	• wymienia cechy stylu bizantyjskiego i podaje jego przykłady • wypowiada się na temat muzyki średniowiecznej

46. Teatr średniowieczny	• podaje nazwy średniowiecznych gatunków teatralnych	• wymienia cechy teatralnych gatunków średniowiecznych	• wypowiada się na temat funkcji teatru w średniowieczu	• objaśnia psychomachnię w kontekście moralitetu	• przywołuje szerokie konteksty i nawiązania
ŚREDNIOWIECZE – TEKSTY Z EPOKI					
47. <i>Bogurodzica</i> – najstarszy polski utwór poetycki	• czyta ze zrozumieniem <i>Bogurodzicę</i> • wskazuje przykłady archaizmów w utworze	• rozpoznaje podmiot liryczny oraz adresata utworu • wskazuje archaizmy leksykalne i fleksyjne w <i>Bogurodzicy</i> • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>kierlesz</i>	• wypowiada się na temat kompozycji utworu • omawia funkcję <i>Bogurodzicy</i> w średniowiecznej Polsce	• odnajduje w treści <i>Bogurodzicy</i> motyw deesis i odnosi go do sztuk plastycznych • omawia formę wiersza	• wskazuje podobieństwa między motywem deesis w <i>Bogurodzicy</i> a przedstawionym na średniowiecznej ikonie
48. Ludzki wymiar cierpienia Matki Boskiej w <i>Lamencie świętokrzyskim</i>	• czyta ze zrozumieniem <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> • wskazuje przykłady archaizmów w utworze	• określa sytuację liryczną, podmiot liryczny i adresatów utworu • wskazuje archaizmy leksykalne i fleksyjne w <i>Lamencie świętokrzyskim</i>	• charakteryzuje Maryję jako matkę • rozpoznaje w wierszu motyw <i>Stabat mater</i>	• porównuje obrazy Maryi z <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> i z <i>Bogurodzicy</i>	• zestawia obrazy męki Pańskiej przedstawione w <i>Lamencie świętokrzyskim</i> i na obrazie Matthiasa Grünewalda <i>Ukrzyżowanie</i> • wypowiada się na temat obrazu Żydów w tekście <i>Lamentu świętokrzyskiego</i>
49. Motyw tańca śmierci w <i>Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i>	• czyta ze zrozumieniem <i>Rozmowę Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> • streszcza utwór • wskazuje przykłady archaizmów w tekście	• opisuje obraz śmierci przedstawiony w utworze, posługując się przy tym terminem <i>alegoria</i> • wskazuje w tekście archaizmy leksykalne i fleksyjne	• odnajduje w przeczytany fragmente motyw <i>danse macabre</i> • wyjaśnia przyczyny popularności motywu śmierci w średniowieczu • wyjaśnia w kontekście utworu znaczenie pojęć <i>memento mori</i> i <i>ars moriendi</i>	• omawia na podstawie lektury światopogląd ludzi średniowiecza • wypowiada się na temat średniowiecznych wskazań <i>ars moriendi</i> • tłumaczy, czym była w średniowieczu czarna śmierć	• porównuje motyw <i>danse macabre</i> przedstawiony w <i>Rozmowie...</i> i na obrazie Bernarta Notkego <i>Taniec śmierci</i>
50. Średniowieczny ideał ascety – <i>Legenda o św. Aleksym</i>	• czyta ze zrozumieniem <i>Legendę o św. Aleksym</i> • streszcza żywot św. Aleksiego • wskazuje przykłady archaizmów w utworze	• charakteryzuje świętego jako ascetę • podaje przykłady archaizmów leksykalnych i fleksyjnych z tekstu	• wskazuje w utworze typowe elementy legendy hagiograficznej	• podejmuje dyskusję na temat aktualności ascezy oraz sensu takiej drogi do świętości	• opisuje inne przykłady ascezy średniowiecznej • wyjaśnia, jaką rolę odgrywali święci w życiu ludzi średniowiecza
51. Średniowieczny wzorzec rycerza –	• streszcza fragment utworu <i>Król Artur i</i>	• wymienia tytuły europejskich eposów	• na przykładzie tekstu objaśnia funkcję fantastyki	• analizuje etos rycerza i wyraża swoją opinię na ten	• wypowiada się na temat XV-wiecznego obrazu

<i>Król Artur i rycerze Okrągłego Stołu</i>	<i>rycerze Okrągłego Stołu</i>	rycerskich • odnosi zachowania Artura do średniowiecznego kodeksu rycerskiego • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>epos rycerski</i>	w epice rycerskiej • tłumaczy, co oznacza pojęcie <i>etos</i>	temat	<i>Rycerze Okrągłego Stołu i św. Graal</i> • opisuje współczesne dzieła (filmowe, literackie) nawiązujące do średniowiecznych opowieści o rycerzach
52. Średniowieczna miłość – <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i>	dla fragmentów utworu: • streszcza fragment <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i> dla całości utworu: • streszcza utwór <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i> • sporządza plan wydarzeń	dla fragmentów utworu: • formułuje zasady miłości rycerskiej dla całości utworu: • omawia etos rycerski na przykładzie postaci Tristana	dla fragmentów utworu: • objaśnia funkcję fantastyki w tekście dla całości utworu: • podaje przykłady elementów fantastyki w <i>Dziejach Tristana i Izoldy</i> i określa ich funkcję	dla fragmentów utworu: • analizuje specyfikę uczucia łączącego Tristana i Izoldę dla całości utworu: • charakteryzuje obyczajowość średniowieczną na podstawie <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i>	• streszcza historię Abelarda i Heloizy • podaje przykłady dzieł (także współczesnych) opartych na historii podobnej do romansu Tristana i Izoldy • wypowiada się na temat miniatury <i>Tristan i Izolda podczas morskiej podróży</i>
53. Historiografia polska w średniowieczu	• opisuje wzorzec władcy na podstawie charakterystyki Bolesława Chrobrego pióra Galla Anonima • definiuje pojęcie <i>kronika</i>	• wymienia obowiązki króla przedstawione przez kronikarza • podaje przykłady dzieł polskiej historiografii średniowiecznej • definiuje pojęcie <i>historiografia</i>	• na podstawie <i>Kroniki polskiej</i> wypowiada się na temat stosunków społecznych i obyczajowości w średniowiecznej Polsce • charakteryzuje dzieła polskiej historiografii średniowiecznej	• omawia uwarunkowania historyczne początków piśmiennictwa polskiego • podejmuje dyskusję na temat wizerunku współczesnych władców w mediach	• przygotowuje mowę pochwalną na cześć wybranej przez siebie osoby
ŚREDNIOWIECZE – NAUKA O JĘZYKU					
54. U źródeł języka polskiego	• wymienia dialekty polszczyzny • przytacza przykłady zabytków języka polskiego (w tym pierwsze zapisane zdanie)	• rozpoznaje we współczesnym języku niektóre pozostałości staropolskie, np. ślady liczby podwójnej	• omawia historię zapożyczeń • wskazuje przykłady wyrazów z przegłosem polskim, palatalizacją oraz <i>e</i> ruchomym	• podaje przyczyny zmian zachodzących w języku polskim	• sytuuje język polski we właściwej grupie języków słowiańskich • wymienia nazwy podstawowych grup języków wywodzących się z języka praindoeuropejskiego oraz języków spoza rodziny indoeuropejskiej

ŚREDNIOWIECZE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
55. Podsumowanie wiadomości	relacjonuje opinie na temat średniowiecza, zawarte we fragmentach tekstów Franca Cardiniego <i>Wojownik i rycerz</i> oraz Johana Huizingi <i>Jesień średniowiecza</i>	wskazuje i komentuje różnice pomiędzy tekstami obu autorów	formułuje własne sądy na podstawie przeczytanych fragmentów	podejmuje dyskusję dotyczącą oceny średniowiecza, w której odwołuje się do fragmentów tekstów Cardiniego i Huizingi	przywołuje szerokie konteksty i nawiązania wywodzące się ze światopoglądu i z twórczości średniowiecza
56. Powtórzenie wiadomości	odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat średniowiecza	wykorzystuje najważniejsze konteksty wywodzące się ze średniowiecza	rozważa zagadnienia poruszane w przeczytanych tekstach średniowiecznych i formułuje własne sądy na ich temat oraz wnioski	zabiera głos w dyskusji na tematy związane ze światopoglądem oraz twórczością średniowiecza i stosuje odpowiednie argumenty w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań	wykorzystuje bogate konteksty wywodzące się ze światopoglądu i z twórczości średniowiecza formułuje i rozwiązuje problemy badawcze związane z epoką średniowiecza
ŚREDNIOWIECZE – NAWIĄZANIA					
57. Śladami średniowiecza	rozpoznaje inspiracje sztuką średniowiecza	wymienia elementy kultury średniowiecza obecne w dzisiejszym świecie	omawia wpływy kultury średniowiecznej w różnych dziełach sztuki	analizuje wybrany przykład inspiracji kulturą średniowiecza	podaje przykłady wpływów sztuki średniowiecznej na twórczość kolejnych epok omawia stosunek poszczególnych okresów w historii kultury do dziedzictwa średniowiecza
58. Śmiech w średniowieczu	referuje opinię bohaterów <i>Imienia róży</i> na temat śmiechu	porównuje stosunek do śmiechu obecny w <i>Imieniu róży</i> i <i>Stołku dla wesółka</i>	rozpoznaje we fragmencie <i>Imienia róży</i> autora księgi – Arystotelesa omawia rolę błazna na dworach	podejmuje dyskusję na temat funkcji śmiechu w kulturze średniowiecza i dzisiaj	przywołuje szerokie konteksty i nawiązania obecne w utworze Umberta Eco <i>Imię róży</i>
59. Współczesne inspiracje średniowieczem	streszcza fragment tekstu Andrzeja Sapkowskiego <i>Miecz przeznaczenia</i>	wymienia motywy średniowieczne, którymi posłużył się autor <i>Miecza przeznaczenia</i>	odnajduje w tekście elementy stylizowane na polszczyznę średniowieczną	wskazuje w dziele Zdzisława Beksińskiego nawiązania do wieków średnich oraz elementy charakterystyczne dla sposobu obrazowania	interpretuje obraz Zdzisława Beksińskiego porównuje dzieło Beksińskiego z animacją Tomasza Bagińskiego <i>Katedra</i>

				malarza	
60. Średniowiecze w krzywym zwierciadle – <i>Monty Python i św. Graal</i>	• streszcza fabułę filmu	• odnajduje w filmie motywy średniowieczne • wyjaśnia w kontekście filmu znaczenie słów <i>absurd</i> oraz <i>ironia</i>	• porównuje bohaterów filmu z ich pierwowzorami z legend arturiańskich • wyjaśnia, na czym polega specyfika angielskiego humoru	• analizuje środki tworzące w filmie klimat średniowiecza	• podejmuje dyskusję na temat walorów artystycznych i poznawczych filmu

RENEZANS – O EPOCE					
1. i 2. U progu czasów nowożytnych	• określa, na kiedy datowany jest początek renesansu w Europie • podaje umowną datę początku renesansu w Polsce • wyjaśnia znaczenie i pochodzenie nazwy epoki • tłumaczy, co oznacza pojęcie <i>reformacja</i> i opisuje rolę Marcina Lutra • dostrzega związki pomiędzy odrodzeniem a antykiem	• objaśnia, na czym polegała reformacja i jakie były jej przyczyny • opisuje przemiany kulturowe, które stały się podwalinami nowej epoki • podaje przykłady związków pomiędzy renesansem a antykiem • wymienia wyznania protestanckie • wyjaśnia znaczenie pojęć <i>humanizm</i> i <i>antropocentryzm</i>	• omawia społeczne uwarunkowania narodzin epoki odrodzenia • charakteryzuje rolę wydarzeń wyznaczających początek renesansu w kształtowaniu nowej epoki • wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>ad fontes</i>	• analizuje wpływ antyku na narodziny nowej epoki	• wyjaśnia, jakie było podłoże różnicy pomiędzy periodyzacją renesansu w Europie i w Polsce • omawia wpływ teorii heliocentrycznej Mikołaja Kopernika, wynalezienia druku i upadku Konstantynopola na kształtowanie się renesansu
3. i 4. Filozofia renesansu	• wymienia nazwiska czołowych filozofów i myślicieli epoki odrodzenia • streszcza fragment <i>Pochwały głupoty</i> Erazma z Rotterdamu • przedstawia główny temat <i>Księcia</i> Niccolò Machiavellego	• omawia najważniejsze założenia filozofii Erazma z Rotterdamu • opisuje ogólne tendencje filozoficzne odrodzenia	• wyczerpująco przedstawia problematykę fragmentów <i>Pochwały głupoty</i> i <i>Księcia</i> • w kontekście fragmentów tekstów Machiavellego i Erazma z Rotterdamu wyjaśnia znaczenie terminów <i>makiawelizm</i> i <i>tolerancja</i>	• podejmuje dyskusję na temat poglądów Erazma z Rotterdamu i Machiavellego	• objaśnia wpływ filozofii Platona na myśl renesansową • wypowiada się na temat gatunku zapoczątkowanego przez Michela de Montaigne'a • podejmuje dyskusję na temat etyki w kontekście dzieła Niccolò

					Machiavellego
5. i 6. Sztuka renesansu	rozpoznaje dzieła sztuki renesansowej ogólnie wypowiada się na temat najważniejszych artystów odrodzenia (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Rafael, Sandro Botticelli)	wymienia cechy charakterystyczne stylu renesansowego i objaśnia je na przykładach prezentuje dzieła polskiego renesansu wyjaśnia znaczenie terminów: <i>akt, portret, perspektywa, scenka rodzajowa, krużganki, miasto idealne, sfumato</i>	wskazuje i ilustruje przykładami najważniejsze tematy sztuki renesansowej omawia twórczość najważniejszych artystów odrodzenia (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Rafael, Sandro Botticelli)	analizuje renesansowe dzieło sztuki charakteryzuje wpływ antyku na sztukę odrodzenia	opisuje twórczość renesansowych artystów północnych analizuje i ocenia dzieła renesansowe wypowiada się na temat muzyki XVI-wiecznej
7. Teatr renesansowy	wymienia cechy teatru elżbietańskiego	przedstawia różnice pomiędzy teatrem renesansowym a średniowiecznym	wylicza podobieństwa i różnice pomiędzy teatrem renesansowym a antycznym	charakteryzuje konwencje teatralne powstałe w renesansie omawia zjawisko teatru dell'arte	przedstawia podobieństwa oraz różnice pomiędzy dramatem humanistycznym a elżbietańskim
RENEANS – TEKSTY Z EPOKI					
8. Poezja religijna Jana Kochanowskiego	czyta ze zrozumieniem <i>Pieśń XXV z Ksiąg wtórych</i> Kochanowskiego określa rodzaj liryki występujący w utworze	wskazuje podmiot liryczny oraz adresata lirycznego pieśni określa gatunek utworu i wskazuje na jego pochodzenie	interpretuje wiersz wyjaśnia, na czym polega renesansowy charakter utworu	porównuje kreację Boga w pieśni z Jego obrazem w utworach średniowiecznych rozpoznaje rodzaj wersyfikacji zastosowany w utworze	na podstawie indywidualnych poszukiwań wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>Deus artifex</i> i odnosi je do utworu Jana Kochanowskiego konfrontuje wiersz Jana Kochanowskiego z obrazem Pietera Bruegla <i>Żniwa</i> i formułuje wnioski
9. i 10. Świat myśli Jana Kochanowskiego utrwalony w <i>Pieśniach</i>	czyta ze zrozumieniem podane pieśni wskazuje elementy światopoglądu renesansowego w utworach Kochanowskiego definiuje pieśń jako	na podstawie wierszy charakteryzuje światopogląd poety wyjaśnia znaczenie terminów: <i>horacjanizm, cnota, fortuna, stoicyzm, epikureizm</i>	odnajduje wątki horacjańskie w pieśniach Jana Kochanowskiego analizuje wiersze pod kątem obecności elementów stoicyzmu i epikureizmu	dokonuje analizy i interpretacji utworów wskazuje w pieśniach cechy wiersza sylabicznego	porównuje <i>Pieśń XXIV z Ksiąg wtórych</i> z wierszami Horacego konfrontuje pieśni Jana Kochanowskiego z obrazem Tycjana <i>Trzy okresy życia</i>

	gatunek				
11. Liryka obywatelska Jana Kochanowskiego	• czyta ze zrozumieniem fragmenty <i>Pieśni o spustoszeniu Podola</i> i <i>Pieśń XIV z Ksiąg wtórych</i> • określa rodzaj liryki, podmiot liryczny i adresata lirycznego utworów	• określa historyczne tło powstania <i>Pieśni o spustoszeniu Podola</i> • wypowiada się na temat kreacji podmiotu lirycznego	• odnosi tematykę pieśni do światopoglądu renesansowego • dokonuje analizy i interpretacji wiersza	• w kontekście utworu Jana Kochanowskiego wypowiada się na temat roli osób sprawujących władzę • podaje cechy wiersza sylabicznego	• przywołuje szerokie konteksty interpretacyjne utworów Kochanowskiego oraz nawiązania do nich
12. Renesansowy obraz arkadii	• czyta ze zrozumieniem fragment <i>Pieśni świętojańskiej o sobótce</i> • określa rodzaj liryki i wskazuje podmiot liryczny oraz adresata lirycznego	• rozpoznaje gatunek wiersza i odnosi go do tradycji literackiej • w kontekście utworu wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sielanka, arkadia, literatura pastoralna, folklor, idylla</i>	• odnajduje w wierszu toposy renesansowe • wskazuje w utworze środki stylistyczne i określa ich funkcję	• odnosi tematykę wiersza do obyczajowości wiejskiej XVI w. • podejmuje dyskusję na temat realiów życia wiejskiego oraz wizji poetyckiej wsi	• odnosi mit arkadyjski do zjawisk współczesnej kultury • konfrontuje wiersz Jana Kochanowskiego z obrazem Giorgionego <i>Burza</i>
13. <i>Fraszki</i> – poezja dnia codziennego	• rozpoznaje w czytanych fraszkach tematykę autobiograficzną, refleksyjno-filozoficzną i obyczajową	• na podstawie poznanych utworów charakteryzuje fraszkę jako gatunek literacki • wskazuje we fraszkach elementy światopoglądu i obyczajowości renesansowej	• odnajduje we fraszkach konteksty antyczne i biblijne	• analizuje fraszki pod kątem renesansowego obrazu człowieka	• omawia topos świata jako teatru • konfrontuje wybraną fraszkę z obrazem Giuseppe Arcimbolda <i>Jesień</i>
14., 15. i 16. <i>Żaden ojciec podobno barziej nie miłował / Dziecięta – Treny</i> Jana Kochanowskiego	• odnosi <i>Treny</i> do biografii Jana Kochanowskiego • czyta ze zrozumieniem wskazane utwory • definiuje tren jako gatunek	• wskazuje elementy filozofii stoickiej w <i>Trenach</i> • rozpoznaje w <i>Trenie IX</i> pozorny panegiryk • odnajduje w <i>Trenie XIX</i> informacje świadczące o odbudowie światopoglądu poety • wyjaśnia znaczenie określeń <i>poezja funeralna</i> i <i>liryka żałobna</i>	• analizuje i interpretuje wskazane treny • przedstawia kryzys światopoglądowy poety na podstawie trenów: IX, X i XI	• wypowiada się na temat kreacji podmiotu lirycznego w <i>Trenach</i> • wyjaśnia, na czym polegała innowacyjność <i>Trenów</i> Kochanowskiego	• na podstawie cyklu <i>Trenów</i> omawia kompozycję epicedium
17. Tłumaczenie	• czyta ze zrozumieniem	• odnosi <i>Psalterz Dawidów</i>	• wypowiada się na temat	• zestawia Psalm 130 w	• odnosi Psalm 130 w

wierne czy piękne – o <i>Psalterzu Dawidów</i> Jana Kochanowskiego	psalmy w tłumaczeniu Jana Kochanowskiego • definiuje psalm jako gatunek	do tradycji biblijnej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>translatoryka</i> , <i>humanizm chrześcijański</i> , <i>poeta doctus</i>	specyfiki przekładu • porównuje Psalm 130 w przekładzie Jana Kochanowskiego z wersją utworu z Biblii Tysiąclecia	przekładzie Jana Kochanowskiego z pieśnią <i>Czego chcesz od nas, Panie</i> i wypowiada się na temat spójności światopoglądowej poety • podejmuje dyskusję na temat granic wolności tłumacza	tłumaczeniu Jana Kochanowskiego do analogicznych zjawisk w kulturze
18. Podsumowanie wiadomości na temat Jana Kochanowskiego	• przytacza najważniejsze wydarzenia z biografii Jana Kochanowskiego • podaje tytuły omówionych utworów Kochanowskiego	• analizuje wybrane wiersze	• wskazuje najważniejsze tematy i motywy w twórczości Kochanowskiego	• omawia znaczenie twórczości Jana Kochanowskiego w rozwoju literatury polskiej	• wypowiada się na temat światopoglądu Jana Kochanowskiego w kontekście jego biografii i twórczości
19. <i>Sonety do Laury</i> Francesca Petrarcki	• czyta ze zrozumieniem wskazane utwory • określa rodzaj liryki zastosowany w wierszach • definiuje sonet jako gatunek	• określa podmiot liryczny, adresata lirycznego oraz sytuację liryczną w wierszach • wypowiada się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazuje w podanych utworach cechy gatunkowe sonetu	• analizuje i interpretuje wiersz • opisuje uczucia podmiotu lirycznego • wskazuje w utworach przykłady idealizacji kobiety	• na podstawie poznanych utworów charakteryzuje zjawisko petrarkizmu • podejmuje dyskusję na temat wpływu twórczości Francesca Petrarcki na skonwencjonalizowanie poezji miłosnej	• porównuje dwa sposoby obrazowania piękna kobiecego na przykładzie obrazów Giorgionego <i>Śpiąca Wenus</i> i Domenica Ghirlandaia <i>Portret Giovanny Tornabuoni</i>
20. <i>Przemysłny szlachcic Don Kichote z Manczy</i> Miguela de Cervantesa Saavedry	• streszcza dzieło Cervantesa • wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>walka z wiatrakami</i>	• wymienia cechy gatunkowe romansu rycerskiego i ilustruje je przykładami z literatury średniowiecznej • charakteryzuje na podstawie tekstu głównych bohaterów powieści	• wyjaśnia istotę parodii i podaje odpowiednie przykłady • analizuje utwór Cervantesa pod kątem parodii romansu rycerskiego	• rozpatruje charakterystyczne główne bohaterów powieści jako odbicie dwoistej natury ludzkiej	• konfrontuje poznany tekst z obrazem Honoré Daumiera <i>Don Kichot</i> • tworzy parodię dowolnego dzieła literackiego
21., 22., 23., 24. i 25. <i>Makbet</i> Williama Szekspira	• streszcza dramat <i>Makbet</i> • wymienia tytuły najważniejszych dzieł Williama Szekspira	• przedstawia zarys biografii Williama Szekspira • omawia cechy	• wyjaśnia znaczenie określenia <i>kwestia szekspirowska</i> • analizuje pod względem	• analizuje przyczyny ponadczasowej aktualności dzieł Szekspira • wymienia przykłady	• streszcza <i>Hamleta</i> Williama Szekspira • omawia wybraną adaptację <i>Makbeta</i> bądź

		charakterystyczne teatru elżbietańskiego • porównuje dramat szekspirowski z dramatem antycznym • charakteryzuje głównych bohaterów tragedii • wskazuje przyczyny ostatecznej klęski Makbeta	psychologicznym motywację działań głównych bohaterów dramatu • określa rolę czarownic w budowaniu napięcia w sztuce • wskazuje elementy świata irracjonalnego i opisuje ich znaczenie • omawia funkcję elementów humorystycznych w <i>Makbecie</i>	adaptacji dzieł Szekspira • definiuje tragizm w utworze	<i>Hamleta</i> i konfrontuje ją z tekstem dramatu
RENEZANS – NAUKA O JĘZYKU					
26. Styl artystyczny	• wymienia cechy charakterystyczne stylu renesansowego	• wyjaśnia różnicę pomiędzy stylem artystycznym a stylami funkcjonalnymi	• prezentuje na przykładach cechy stylu renesansowego • wskazuje przykłady parodii, trawestacji i pastiszu	• rozpoznaje wiersz sylabiczny i określa jego cechy	• wskazuje chwyt retoryczne w przykładowych tekstach publicystycznych z okresu odrodzenia oraz współczesnych • analizuje problem oryginalności dzieła literackiego w kontekście konwencji stylistycznej
RENEZANS – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
27. Podsumowanie wiadomości na temat kultury renesansu	• relacjonuje opinie o epoce zawarte we fragmentach tekstów <i>Renesans</i> Jerzego Ziomka oraz <i>Czy diabeł może być zbawiony i 27 innych kazań</i> Leszka Kołakowskiego	• w kontekście fragmentu książki Jerzego Ziomka porównuje możliwości, jakie stwarzał ludziom renesans, z epoką poprzednią	• wypowiada się na temat związków kultury narodowej z europejską	• podejmuje dyskusję na temat renesansu w kontekście fragmentu książki Leszka Kołakowskiego	• formułuje własną opinię dotyczącą stereotypów w postrzeganiu renesansu
28. Powtórzenie wiadomości	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat renesansu	• wykorzystuje najistotniejsze konteksty wywodzące się z twórczości renesansowej	• formułuje wnioski na tematy związane z twórczością renesansową • określa własne stanowisko	• uczestniczy w dyskusji na tematy związane z renesansem i stosuje odpowiednie argumenty	• wykorzystuje bogate konteksty wywodzące się z twórczości renesansowej • formułuje i rozwiązuje

			w kwestii dziedzictwa renesansu	• w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań	problemy badawcze dotyczące piśmiennictwa renesansowego
RENEANS – NAWIĄZANIA					
29. Śladami renesansu	• rozpoznaje wpływy kultury renesansowej w różnych dziełach sztuki	• wymienia osiągnięcia cywilizacyjne renesansu oraz ich wpływ na rozwój człowieka	• przedstawia wpływ sztuki renesansowej na późniejsze epoki	• prezentuje dowolny przykład inspiracji kulturą renesansu	• omawia i ocenia dowolny przykład inspiracji kulturą renesansu
30. Cywilizacja odrodzenia – odrodzenie cywilizacji	• relacjonuje poglądy Jeana Delumeau zawarte we fragmencie tekstu <i>Cywilizacja Odrodzenia</i> • wymienia najważniejsze osiągnięcia epoki	• podaje przykłady wpływu renesansu na współczesną cywilizację	• wyjaśnia, dlaczego czasy renesansu rozpoczynają epokę nowożytną • podejmuje dyskusję na temat osiągnięć renesansu	• ocenia z własnej perspektywy przełomowy charakter epoki	• konfrontuje osiągnięcia kultury renesansu ze znanymi sobie dziełami sztuki
31. <i>Makbet</i> z przymrużeniem oka	• streszcza wskazany fragment utworu <i>Trzy wieźmy</i> Terry’ego Pratchetta • odnajduje w czytany tekście aluzje do <i>Makbeta</i> Williama Szekspira	• charakteryzuje utwór jako parodię i podaje odpowiednie przykłady	• wskazuje środki nadające tekstowi efekt komediowy	• uczestniczy w dyskusji na temat funkcjonowania parodii	• wskazuje elementy świadczące o oryginalnym podejściu twórcy do gatunku powieści
32. <i>Romeo i Julia</i> współcześnie	• streszcza fabułę <i>Romeo i Julii</i> w reż. Baza Luhrmanna • opisuje swoje wrażenia po obejrzeniu filmu	• porównuje film Luhrmanna z utworem Williama Szekspira • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>adaptacja</i> , <i>ekranizacja</i> , <i>interpretacja</i>	• dokonuje szczegółowej analizy porównawczej wybranych scen filmu	• wypowiada się na temat funkcji kiczu w filmie • podejmuje dyskusję o granicach dowolności adaptacji	• wyraża swoją opinię na temat rekwizytów, kostiumów oraz sposobu filmowania i montażu
BAROK – O EPOCE					
33. i 34. Barok – świat wewnętrznych sprzeczności	• wyjaśnia etymologię nazwy <i>barok</i> • określa ramy czasowe epoki • podaje daty początku i końca baroku w Polsce	• wymienia podstawowe różnice pomiędzy renesansem a barokiem • wyjaśnia, dlaczego XVI w. nazywa się czasem wojen • tłumaczy znaczenie terminów <i>monarchia absolutna</i> i	• omawia najważniejsze postanowienia soboru trydenckiego • charakteryzuje specyfikę polskiego baroku	• wypowiada się na temat życia codziennego w baroku	• analizuje wpływ soboru trydenckiego na kształt epoki • podaje przykłady teatralizacji życia w baroku • charakteryzuje tło historyczne epoki

		<i>kontrreformacja</i>			
35. i 36. Człowiek wobec nieskończoności – filozofia czasów baroku	• streszcza fragmenty traktatów Kartezjusza: <i>Medytacji o pierwszej filozofii</i> i <i>Rozprawy o metodzie</i> • relacjonuje fragment <i>Myśli</i> Pascala	• przedstawia podstawowe założenia filozofii Kartezjańskiej • wymienia najważniejsze elementy filozofii Blaise’a Pascala	• objaśnia sens stwierdzenia <i>Myślę, więc jestem</i> • tłumaczy znaczenie sformułowania <i>zakład Pascala</i> • wyjaśnia, jak rozumie określenie <i>trzcina myśląca</i>	• wymienia nazwiska przedstawicieli spirytualizmu, naturalizmu i panteizmu oraz charakteryzuje ich poglądy • formułuje swoją opinię na temat myśli barokowej	• przedstawia charakterystykę głównych nurtów myśli barokowej, korzystając z różnych źródeł informacji
37. i 38. Sztuka baroku	• rozpoznaje cechy stylu barokowego na podstawie wskazanych dzieł • wymienia nazwiska najważniejszych twórców okresu baroku • podaje najistotniejsze cechy stylu barokowego	• omawia twórczość przedstawicieli sztuki barokowej • charakteryzuje malarstwo barokowe, posługując się przykładami dzieł • na przykładzie wybranej budowli przedstawia cechy architektury barokowej	• omawia założenia światopoglądowe sztuki baroku • charakteryzuje operę jako zjawisko typowe dla baroku • wyjaśnia, czym był teatr dworski	• określa, na czym polegało znaczenie Kościoła jako mecenas sztuki • dokonuje analizy rzeźby barokowej według wskazanych kryteriów • opisuje działalność szkolnego teatru jezuitów w Polsce	• analizuje i interpretuje wybrane dzieło sztuki barokowej
BAROK – TEKSTY Z EPOKI					
39. Wprowadzenie do literatury barokowej	• charakteryzuje dwa nurty poezji barokowej: dworski i metafizyczny	• wymienia nazwiska przedstawicieli klasycyzmu barokowego • definiuje termin <i>marinizm</i>	• omawia twórczość Moliera • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sacrum</i>, <i>profanum</i>, <i>vanitas</i>	• przedstawia różnice pomiędzy nurtem dworskim i metafizycznym literatury baroku a klasycyzmem francuskim	• streszcza wybrany dramat Pierre’a Corneille’a bądź Jeana Racine’a
40. Poezja metafizyczna Mikołaja Sępa Szarzyńskiego	• czyta ze zrozumieniem wiersze poety • omawia przynależność Mikołaja Sępa Szarzyńskiego do dwóch epok: renesansu z uwagi na lata życia i baroku ze względu na prekursorską twórczość	• odnajduje cechy poezji metafizycznej w utworach Sępa Szarzyńskiego • wskazuje podmiot liryczny oraz adresata lirycznego i określa sytuację liryczną we wskazanych wierszach	• wypowiada się na temat kreacji podmiotu lirycznego w analizowanych sonetach • dokonuje analizy stylistycznej i interpretacji wierszy Sępa Szarzyńskiego	• porównuje obraz Boga zawarty w utworach Sępa Szarzyńskiego z obrazem Boga w <i>Hymnie</i> Jana Kochanowskiego • podejmuje dyskusję na temat aktualności poezji Sępa Szarzyńskiego	• analizuje pogląd poety na temat sensu istnienia na podstawie wskazanych sonetów • konfrontuje sonety Sępa Szarzyńskiego z obrazem Juana de Valdésa Leala <i>In ictu oculi</i>
41. Zbytki sarmackie według Wacława	• streszcza wskazane fragmenty <i>Zbytków</i>	• odnajduje we fragmencie <i>Zbytków polskich</i> elementy	• przytacza fakty na temat wojen polsko-szwedzkich w	• tworzy analizę formalną tekstu i przedstawia	• omawia wpływ przymusowej konwersji na

Potockiego	<i>polских</i> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>sarmatyzm</i> • na podstawie tekstu omawia zamiłowanie XVII-wiecznej szlachty i duchowieństwa do życia ponad stan	nurtu sarmackiego • przedstawia obraz społeczeństwa wyłaniający się z podanego fragmentu	XVII w.	funkcję użytych w nim środków językowych • podejmuje dyskusję na temat społeczeństwa polskiego w kontekście utworu Wacława Potockiego	życie i twórczość Wacława Potockiego
42. Sarmaty portret własny – <i>Pamiętniki</i> Jana Chryzostoma Paska	• definiuje sarmatyzm oraz wymienia jego wady i zalety • przytacza najważniejsze fakty z biografii pisarza	• przedstawia biografię Paska i wskazuje w niej fakty typowe dla Sarmaty • na podstawie utworu definiuje pamiętnik	• odnajduje w tekście <i>Pamiętników</i> elementy mentalności sarmackiej	• analizuje styl i język <i>Pamiętników</i>	• podejmuje dyskusję na temat elementów mentalności sarmackiej u współczesnych Polaków
BAROK – NAUKA O JĘZYKU					
43. Środki wyrazu artystycznego i ich funkcje	• wymienia środki wyrazu artystycznego właściwe dla stylu barokowego	• klasyfikuje środki artystycznego wyrazu oraz określa ich funkcję w dziele literackim • prezentuje na przykładach cechy stylu barokowego	• odnosi termin <i>makaronizm</i> do współczesnej polszczyzny	• wypowiada się na temat wpływu stylu barokowego na treść utworów	• porównuje na podstawie wybranych utworów style renesansowy i barokowy
BAROK – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
44. Podsumowanie wiadomości na temat baroku	• relacjonuje opinie na temat baroku zawarte we fragmentach książek <i>Dzieje literatury polskiej</i> Juliana Krzyżanowskiego i <i>Helikon sarmacki</i> Andrzeja Vincenza	• wyjaśnia znaczenie pojęcia rodzimości w piśmiennictwie barokowym	• wypowiada się na temat demokratycznego charakteru piśmiennictwa barokowego	• podejmuje dyskusję dotyczącą nieobecności literatury barokowej w świadomości społecznej	• odnajduje w literaturze i sztuce barokowej elementy ponadczasowe
45. Powtórzenie wiadomości	• przytacza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat twórczości barokowej	• wykorzystuje najistotniejsze konteksty wywodzące się z twórczości barokowej	• formułuje wnioski na tematy związane z twórczością barokową • określa własne stanowisko w kwestii dziedzictwa baroku	• uczestniczy w dyskusji na tematy związane z barokiem i stosuje odpowiednie argumenty • w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań	• wykorzystuje bogate konteksty wywodzące się z twórczości barokowej • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze dotyczące twórczości barokowej

BAROK – NAWIĄZANIA					
46. Śladami baroku	• rozpoznaje inspiracje barokowe w sztuce	• podaje przykłady motywów w kulturze współczesnej wywodzących się z baroku	• charakteryzuje stosunek do baroku na przestrzeni epok	• prezentuje przykład dzieła zainspirowanego sztuką barokową	• szczegółowo omawia wybrany przykład współczesnego dzieła zainspirowanego sztuką barokową
47. Barokowe inspiracje	• czyta ze zrozumieniem wskazane teksty • streszcza w punktach fragmenty <i>Kuli Pascala</i> Jorge Luisa Borgesa	• odnajduje elementy estetyki barokowej we fragmencie <i>Wojny futbolowej</i> Ryszarda Kapuścińskiego	• prezentuje sylwetkę Ryszarda Kapuścińskiego • referuje wykład Borgesa i interpretuje ostatnie zdanie tekstu	• konfrontuje cechy estetyki barokowej wymienione przez Kapuścińskiego z dziełami sztuki zamieszczonymi w podręczniku • podejmuje dyskusję na temat obecności estetyki barokowej we współczesnym świecie	• porównuje barokową wizję świata i człowieka opisaną przez Pascala z niepokojami współczesnych ludzi • ocenia aktualne przejawy estetyki barokowej w sztuce i życiu codziennym
48. Barokowa teatralność w opowieści filmowej	• odnajduje w filmie <i>Vatel</i> w reż. Rolanda Joffégo elementy teatralizacji życia w baroku • opisuje przedstawioną w filmie barokową arystokrację	• porównuje kadry filmowe z reprodukcjami barokowych obrazów zamieszczonymi w podręczniku • ocenia postępowanie arystokracji ukazane w filmie	• odnajduje w filmie toposy barokowe • analizuje postępowanie tytułowego bohatera	• interpretuje motyw lustra obecny w filmie	• porównuje sposób przedstawienia arystokracji w filmach <i>Vatel</i> oraz <i>Królowa Margot</i> • pisze recenzję dzieła Rolanda Joffégo
OŚWIECENIE – O EPOCE					
49. i 50. Oświecenie w Europie i Polsce	• objaśnia etymologię nazwy epoki • podaje daty graniczne oświecenia w Europie • przedstawia periodyzację polskiego oświecenia	• opisuje światopogląd ludzi oświecenia • wymienia osiągnięcia oświecenia w dziedzinie nauki • podaje nazwy instytucji powstałych w czasach stanisławowskich	• opisuje przemiany społeczne doby oświecenia • charakteryzuje specyfikę polskiego oświecenia	• prezentuje wpływ idei oświeceniowych na życie codzienne • analizuje rolę czasopiśmiennictwa w oświeceniu	• analizuje przemiany światopoglądowe, które ukształtowały epokę
51. i 52. Wiek rozumu i czułego serca	• czyta ze zrozumieniem fragment traktatu Johna Locke'a <i>Rozważania dotyczące rozumu</i>	• wymienia główne kierunki światopoglądowe oświecenia • prezentuje założenia	• odnajduje w tekście Johna Locke'a argumenty świadczące o tym, że autor był zwolennikiem	• prezentuje podstawowe założenia światopoglądu Immanuela Kanta • wyjaśnia, na czym polega	• przedstawia pogłębioną wiedzę na temat filozofii Immanuela Kanta i Jeana-Jacquesa Rousseau

	<i>ludzkiego</i> i przytacza najważniejsze tezy tekstu • czyta ze zrozumieniem fragment <i>Traktatu o tolerancji</i> Woltera i podaje najistotniejsze założenia tekstu	filozofii Johna Locke'a • charakteryzuje podstawowe elementy światopoglądu Woltera • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>deizm, ateizm, materializm, sensualizm, empiryzm, tabula rasa, utylitaryzm, liberalizm, libertynizm</i>	racjonalizmu i empiryzmu • przedstawia okoliczności, w których powstał <i>Traktat o tolerancji</i> • na podstawie tekstu objaśnia, jaką rolę – według Woltera – odgrywają Bóg i religia	kopernikański przewrót w filozofii dokonany przez Kanta • tłumaczy, czym jest według filozofa prawo naturalne • omawia główne twierdzenia Jeana-Jacquesa Rousseau	
53. i 54. Sztuka oświecenia	• wskazuje na przykładach cechy stylu klasycystycznego w architekturze, malarstwie i rzeźbie • na podstawie wybranych dzieł omawia cechy rokoka	• podaje cechy stylu klasycystycznego i rokokowego • omawia rolę teatru w oświeceniu	• wymienia najważniejsze dzieła czołowych twórców klasycyzmu europejskiego • opisuje specyfikę rokokowych przedmiotów użytku codziennego i wystroju wnętrz • charakteryzuje rolę komedii w teatrze oświeceniowym	• analizuje dzieło klasycystyczne według wskazanych kryteriów • wyjaśnia, w jaki sposób sztuka oświecenia odzwierciedlała najważniejsze idee epoki • określa rolę Teatru Narodowego w rozwoju polskiego oświecenia	• wypowiada się na temat muzyki okresu oświecenia • prezentuje treść i problematykę wybranej komedii klasycystycznej
OŚWIECENIE – TEKSTY Z EPOKI					
55. Wprowadzenie do literatury oświecenia	• wymienia nazwy gatunków literackich najlepiej realizujących postulat dydaktyzmu	• wskazuje gatunek, który pojawił się w polskiej literaturze XVIII-wiecznej • wymienia najważniejsze cechy literatury sentymentalnej i rokokowej	• definiuje klasycyzm w literaturze	• wskazuje podstawowe zadania twórcy oświeceniowego	• wymienia poetyki normatywne
56. Bajki Ignacego Krasickiego	• wymienia cechy gatunkowe bajki i przytacza odpowiednie przykłady	• wskazuje i wyjaśnia moral w bajkach <i>Jagnię i wilcy, Wilk i owce</i> oraz <i>Lew pokorny</i>	• określa pochodzenie gatunku bajki • odnosi sens bajki <i>Wilk i owce</i> do sytuacji z życia codziennego • formułuje moral bajki <i>Podróżny</i>	• komentuje bajkę <i>Lew pokorny</i> w kontekście wiedzy na temat natury ludzkiej	• przedstawia ogólny obraz człowieka wyłaniający się z bajek Ignacego Krasickiego i komentuje go w odniesieniu do znanej mu rzeczywistości
57. <i>Świat poprawiać</i>	• definiuje satyrę jako	• charakteryzuje głównych	• podaje cechy utworu, które	• rozpatruje satyrę w	• w kontekście satyry

– <i>zuchwale rzemiosło</i> – satyry Ignacego Krasickiego	gatunek • relacjonuje treść <i>Żony modnej</i> Ignacego Krasickiego	bohaterów satyry • wymienia wady ganione przez autora <i>Żony modnej</i>	świadczą o jego przynależności do klasycyzmu • porównuje bajkę i satyrę • omawia kompozycję satyry	kontekście ówczesnej obyczajowości • wskazuje sposoby osiągnięcia efektu komicznego w satyrze	omawia wzorce obyczajowe obecne we współczesnym świecie
58. <i>Śmiejemy się z głupich, choć i przewielebnych – Monachomachia</i> Ignacego Krasickiego	• definiuje poemat heroikomiczny jako gatunek • streszcza wskazany fragment <i>Monachomachii</i>	• wyjaśnia pochodzenie poematu heroikomicznego • wskazuje w tekście <i>Monachomachii</i> cechy gatunkowe poematu heroikomicznego • odnajduje w utworze ogólną refleksję i ją komentuje	• rozpatruje fragmenty <i>Monachomachii</i> w kontekście swojej wiedzy na temat funkcjonowania zakonów w XVIII w. • wskazuje w tekście przykłady zabiegów językowych mających wywołać efekt komiczny • opisuje rolę humoru w <i>Monachomachii</i>	• analizuje sposób ukazania mnichów w poemacie • w kontekście fragmentów <i>Monachomachii</i> podejmuje dyskusję na temat funkcji śmiechu w życiu społecznym	• porównuje fragment <i>Monachomachii</i> z eposem homeryckim i wskazuje sparodiowane elementy • przedstawia w satyryczny sposób wybrany fragment życia społecznego
59. Podsumowanie wiadomości na temat Ignacego Krasickiego	• wymienia nazwy gatunków uprawianych przez Krasickiego i podaje przykładowe tytuły utworów	• relacjonuje najważniejsze wydarzenia z biografii poety • podaje tytuł pierwszej polskiej powieści	• wylicza powracające w twórczości Krasickiego tematy i motywy oraz przytacza tytuły konkretnych dzieł	• przedstawia rolę „księcia poetów” w rozwoju literatury polskiej	• określa tematykę powieści <i>Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki</i>
60. Sentymalna twórczość Franciszka Karpińskiego	• definiuje sielankę jako gatunek • streszcza wskazane fragmenty utworu <i>Laura i Filon</i>	• odnajduje w świecie przedstawionym utworu elementy o charakterze konwencjonalnym	• określa pochodzenie sielanki i podaje nazwiska twórców tego gatunku	• przytacza poglądy Jeana-Jacquesa Rousseau i opisuje ich wpływ na rozwój sentymentalizmu • wyjaśnia, dlaczego sielanki sentymentalne śmieszą dzisiejszego czytelnika	• wymienia tytuły innych utworów Franciszka Karpińskiego • porównuje świat sielankowej arkadii do utopii
61. <i>Pieśń Legionów Polskich we Włoszech</i>	• opisuje historyczne okoliczności powstania <i>Pieśni Legionów Polskich we Włoszech</i>	• nazywa rodzaj liryki występujący w utworze i wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• wymienia wydarzenia historyczne przywołane w tekście Józefa Wybickiego • określa, kiedy <i>Mazurek Wybickiego</i> został oficjalnie uznany za hymn państwowy	• podejmuje dyskusję na temat roli hymnu i innych symboli w życiu narodu	• określa funkcję przywołania osoby Tadeusza Kościuszki w zakończeniu pieśni • wypowiada się na temat autorstwa i charakteru melodii towarzyszącej

					tekstowi pieśni
62. Wobec inności – o <i>Podróżach Guliwera</i> Jonathana Swifta	• streszcza wskazany fragment <i>Podróży do wielu odległych narodów świata...</i>	• odnajduje elementy ironii w przeczytanym fragmencie i określa jej funkcję	• analizuje sposób przedstawienia cywilizacji europejskiej w utworze	• odnosi fantastyczne wątki podróżnicze do historycznej wiedzy na temat kolonializmu • podejmuje dyskusję o spotkaniach różnych cywilizacji we współczesnym świecie	• w kontekście dzieła Swifta wypowiada się na temat szans funkcjonowania społeczeństwa wielokulturowego
OŚWIECENIE – NAUKA O JĘZYKU					
63. Mówić poprawnie	• wymienia rodzaje norm językowych • podaje typy słowników językowych i wyjaśnia, które wątpliwości rozwiewa dany typ słownika • nazywa cechy stylu oświeceniowego	• przytacza przykłady ilustrujące różne rodzaje norm językowych • prezentuje na przykładach cechy stylu oświeceniowego	• rozpoznaje, kiedy odstępstwo od normy językowej jest błędem językowym • odróżnia błędy wewnątrz- od zewnątrzjęzykowych	• przytacza przykłady błędów językowych i określa ich rodzaj	• wyszukuje błędy językowe określonego typu
OŚWIECENIE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
64. Podsumowanie wiadomości	• przytacza opinie zawarte we fragmentach tekstów <i>Wynalezienie wolności 1700–1789</i> Jeana Starobinskiego i <i>Mroczne dziedzictwo oświecenia</i> Pawła Lisickiego	• formułuje własną opinię dotyczącą też zawartych w przeczytanych tekstach • wypowiada się na temat dążeń wolnościowych w XVIII w.	• podejmuje dyskusję na temat spuścizny myślowej oświecenia	• w kontekście fragmentu tekstu Pawła Lisickiego zabiera głos w kwestii manipulowania opinią publiczną w oświeceniu i czasach współczesnych	• podejmuje polemikę z tekstem Pawła Lisickiego
65. Powtórzenie wiadomości	• przytacza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat dorobku oświecenia	• wykorzystuje najistotniejsze konteksty wywodzące się z twórczości oświeceniowej	• formułuje wnioski na tematy związane z twórczością oświeceniową • określa własne stanowisko w kwestii dziedzictwa oświecenia	• uczestniczy w dyskusji na tematy związane z oświeceniem i stosuje odpowiednie argumenty • w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań	• wykorzystuje bogate konteksty wywodzące się z twórczości oświeceniowej • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze dotyczące piśmiennictwa oświeceniowego
OŚWIECENIE – NAWIĄZANIA					
66. Śladami oświecenia	• wymienia instytucje powstałe w epoce	• wskazuje elementy klasycyzmu w kulturze	• omawia wpływy światopoglądu	• analizuje wybrany przykład inspiracji kulturą	• podaje konkretne przykłady wpływu sztuki

	oświecenia mające swoje współczesne odpowiedniki	współczesnej	oświeceniowego na człowieka XXI w.	oświecenia	klasycystycznej i sentymentalnej na twórczość późniejszych epok • omawia zmianę światopoglądową, jaka zaszła w epoce oświecenia
67. Czesław Miłosz o rozumie	• podaje najistotniejsze fakty z biografii Czesława Miłosza • określa funkcję apostrofy rozpoczynającej tekst <i>Rozum</i>	• wskazuje sytuacje, do których odnosi się w drugim akapicie tekstu podmiot mówiący • wyjaśnia funkcję użycia słowa <i>gdybyż</i>	• odnosi teksty Czesława Miłosza do światopoglądu oświeceniowego	• wyjaśnia metafory użyte w tekście <i>Labirynt</i> • opisuje, co było przyczyną niezgody autora na <i>uwielbienie labiryntu swego umysłu</i>	• określa, jaką rolę wyznacza sztuce i artyście podmiot mówiący
68. Bajki współczesne	• streszcza teksty Zbigniewa Herberta <i>Wilk i owieczka</i> oraz <i>Wiatr i róża</i> • odnajduje w utworach cechy gatunkowe bajki	• interpretuje morały bajek Herberta	• przytacza najważniejsze fakty z biografii Zbigniewa Herberta • analizuje kreację narratora w bajce <i>Wilk i owieczka</i>	• komentuje sposób, w jaki Herbert odnosi się do tradycji XVIII-wiecznego bajkopisarstwa	• pisze analizę porównawczą wybranych bajek Ignacego Krasickiego i Zbigniewa Herberta
69. Współczesny Robinson	• streszcza fabułę filmu <i>Cast Away – poza światem</i> w reż. Roberta Zemeckisa	• charakteryzuje głównego bohatera przed pobytem na bezludnej wyspie i po jego powrocie do cywilizacji	• wyjaśnia, jak w kontekście filmu rozumie słowo <i>świat</i> użyte w tytule • opisuje znaczenie piłki dla głównego bohatera podczas jego pobytu na wyspie	• analizuje konfrontację bohatera z cywilizacją po powrocie z wyspy • interpretuje motyw nieotwartej paczki	• wypowiada się na temat kreacji Toma Hanksa w filmie • porównuje fabułę filmu z treścią książki <i>Robinson Crusoe</i> Daniela Defoe

ROMANTYZM – O EPOCE

1. i 2. Romantyzm – wprowadzenie do epoki	• wyjaśnia pojęcia <i>romantyzm, irracjonalizm, naród, indywidualizm, młodość, bunt, ludowość</i> • wskazuje wydarzenia wyznaczające początek i koniec romantyzmu	• wyjaśnia pojęcia <i>panteizm, orientalizm, preromantyzm, burza i napór</i> • wskazuje i objaśnia daty wyznaczające początek i koniec romantyzmu	• wymienia najważniejsze dzieła preromantyzmu europejskiego • opisuje specyfikę romantyzmu polskiego • wypowiada się na temat życia i twórczości	• wypowiada się na temat wydarzeń historycznych, które miały wpływ na kształtowanie się nowej epoki • przedstawia postać Napoleona i jego wpływ	• opisuje specyfikę życia codziennego w romantyzmie • charakteryzuje zjawisko dandyzmu

	polskiego	polskiego oraz europejskiego	George'a Byrona	na kształtowanie się nowej epoki	
3. Filozofia w epoce ducha	• wyjaśnia pojęcia <i>subiektywizm, idealizm, teza, antyteza, synteza</i> • wskazuje filozofa, którego poglądy są reprezentatywne dla epoki	• wyjaśnia pojęcia <i>metafizyka, mesjanizm</i> • charakteryzuje ogólne tendencje filozoficzne epoki • czyta ze zrozumieniem fragment dzieła Hegla <i>Wykłady z filozofii dziejów</i>	• referuje najważniejsze tezy filozofii Hegla • wyjaśnia istotę triady Hegla	• tłumaczy przyczyny popularności mesjanizmu w Polsce	• referuje poglądy filozoficzne Johanna Gottlieba Fichtego na podstawie informacji dostępnych w podręczniku oraz innych źródłach
4. i 5. Sztuka romantyczna	• wyjaśnia pojęcia <i>pejzaż, ogród romantyczny</i> • rozpoznaje pejzaż i ogród romantyczny na przykładach • wskazuje najważniejsze dzieła sztuki romantycznej	• wyjaśnia pojęcia <i>historyzm, neogotyk, orientalizm</i> • wymienia cechy charakterystyczne stylu romantycznego i objaśnia je na przykładach	• wskazuje i ilustruje przykładami najważniejsze tematy sztuki romantycznej • opisuje twórczość kluczowych artystów romantycznych (Henry'ego Fuseli, Caspara Davida Friedricha, Francisca Goi)	• analizuje romantyczne dzieło sztuki • omawia wpływ gotyku na sztukę renesansu • charakteryzuje specyfikę teatru romantycznego	• wymienia cechy pejzażu romantycznego • charakteryzuje ogólnie polskie malarstwo romantyczne • wypowiada się na temat muzyki romantycznej
ROMANTYZM – TEKSTY Z EPOKI					
6. Wprowadzenie do literatury romantycznej	• wyjaśnia pojęcia <i>bohater romantyczny, bohater werterowski, bohater bajroniczny, ballada, epopeja narodowa, dramat romantyczny</i>	• wyjaśnia pojęcia <i>ludowość, orientalizm, fantastyka, groza, mesjanizm</i> • charakteryzuje różne typy bohatera romantycznego	• wyjaśnia pojęcia <i>frenezja, powieść poetycka, gawęda szlachecka</i> • określa rolę wątków irracjonalnych w twórczości romantyków	• wyjaśnia pojęcie <i>wallenrodyzm</i> • określa rolę wyobraźni i natchnienia w twórczości romantyków	• charakteryzuje specyfikę romantycznych gatunków literackich
7. Preromantyzm angielski	• wyjaśnia pojęcia <i>ballada, poeci jezior</i> • czyta ze zrozumieniem, zamieszczone w podręczniku wiersze Williama Wordswortha • omawia treść utworów angielskiego poety	• omawia stosunek poetów romantycznych do przyrody na podstawie treści utworów	• omawia kreację podmiotu lirycznego w wierszu romantycznym na przykładzie podanych utworów	• analizuje i interpretuje wiersze Williama Wordswortha zamieszczone w podręczniku	• streszcza powieść Mary Shelley <i>Frankenstein</i> • omawia różnice pomiędzy powieścią gotycką a powieścią <i>Frankenstein</i> • analizuje sposób budowania atmosfery grozy w podanym

					fragmencie powieści wymienia tytuł przynajmniej jednej ekranizacji dzieła Mary Shelley
8. Manifest polskiego romantyzmu	wyjaśnia pojęcia <i>ballada</i>, <i>świat ponadmysłowy</i>, <i>światopogląd empiryczny</i> relacjonuje treść ballady wypowiada się na temat życia i twórczości Adama Mickiewicza	omawia przedstawione w utworze idee oświeceniowe i romantyczne charakteryzuje bohaterkę ballady jako osobę obłąkaną	omawia funkcję ludu w balladzie interpretuje utwór jako manifest romantyzmu polskiego	omawia balladę jako gatunek typowy dla światopoglądu romantycznego	opisuje etap biografii Adama Mickiewicza, w którym powstał tekst odnosi postać Starca przedstawionego w balladzie do sylwetki Jana Śniadeckiego
9. Świat romantycznej miłości	wyjaśnia pojęcia <i>bohater werterowski</i>, <i>książki zbójckie</i> streszcza fragment IV cz. <i>Dziadów</i> zamieszczony w podręczniku relacjonuje treść IV cz. <i>Dziadów</i> charakteryzuje Gustawa jako bohatera werterowskiego	orientuje się w treści IV cz. <i>Dziadów</i> wyjaśnia, kim są postacie toczące dialog w cytowanym fragmencie opisuje miłość romantyczną	przedstawia podział dramatu wymienia cechy miłości romantycznej zawarte we fragmentach porównuje postać Księdza jako antagonisty Gustawa ze Starcem z <i>Romantyczności</i> wskazuje cechy dramatu romantycznego	analizuje język fragmentów jako przykład stylu romantycznego omawia sens przestrogi, wygłoszonej przez Gustawa wyjaśnia funkcję ekspresji słownej w wypowiedziach Gustawa	porównuje fragment utworu z <i>Romantycznością</i> wypowiada się na temat statusu ontologicznego Gustawa zestawia Gustawa z tytułowym bohaterem <i>Cierpień młodego Wertera</i>
10. i 11. Poetycki świat Orientu	wyjaśnia znaczenie terminu <i>sonet</i> omawia treść sonetów zamieszczonych w podręczniku wskazuje w utworach Adama Mickiewicza cechy gatunkowe sonetu	wyjaśnia terminy <i>Orient</i>, <i>orientalizm</i> charakteryzuje obraz Orientu w wierszu <i>Bakczysaraj w nocy</i> wiąże tematykę utworów z biografią Adama Mickiewicza	analizuje sonety omawia funkcje zastosowanych w utworach środków stylistycznych	wyjaśnia pojęcie <i>pielgrzym</i> w kontekście zaprezentowanych utworów w wierszu <i>Stepy akermalskie</i> omawia kreację podmiotu mówiącego w wierszu <i>Burza</i> opisuje kreację bohatera lirycznego pojawiającego się w ostatniej strofie	odnosi budowę sonetów Adama Mickiewicza do tradycji gatunku porównuje sonet <i>Burza</i> z obrazem Théodore'a Géricault <i>Tratwa „Meduzy”</i>
12., 13., 14., 15. i 16.	relacjonuje treść cz. III	wyjaśnia pojęcia	odnosi treść scen	analizuje kreację	analizuje „pieśń

III cz. <i>Dziadów</i> Adama Mickiewicza	<i>Dziadów</i> • wyjaśnia terminy <i>improwizacja, mesjanizm, prometeizm, dramat romantyczny</i> • przedstawia obraz społeczeństwa polskiego na podstawie scen <i>Salon warszawski</i> i <i>Pan Senator</i>	<i>filomaci, filareci, martyrologia</i> • przedstawia okoliczności powstania cz. III <i>Dziadów</i> • omawia problem teodycei obecny w Wielkiej Improwizacji • tłumaczy znaczenie pojęcia <i>prometeizm</i> na podstawie analizy Wielkiej Improwizacji • odczytuje znaczenie pojęcia <i>mesjanizm</i> w kontekście Widzenia Księdza Piotra • interpretuje symbolikę przypowieści Żegoty • prezentuje cechy dramatu romantycznego na przykładzie <i>Dziadów</i> cz. III • charakteryzuje Konrada jako bohatera romantycznego	więziennych do biografii Adama Mickiewicza • interpretuje przemianę Gustawa w Konrada • przedstawia wątki biblijne obecne w Widzeniu Księdza Piotra • dostrzega stylizację apokaliptyczną Widzenia Księdza Piotra • wyjaśnia słowa Wysockiego: <i>Nasz naród jak lawa...</i>	Konrada podczas Wielkiej Improwizacji • przedstawia rolę Małej Improwizacji • omawia funkcję epizodu przedstawiającego historię pani Rollison • omawia stylizację apokaliptyczną obecną w Widzeniu Księdza Piotra • interpretuje <i>Ustęp</i> oraz <i>Do przyjaciół Moskali</i> z uwagi na obraz społeczeństwa rosyjskiego	wampiryczną” Konrada • porównuje sceny oniryczne w cz. III <i>Dziadów</i> • dyskutuje na temat dwóch postaw człowieka wobec Boga – Konrada i Księdza Piotra
17., 18., 19., 20. i 21. <i>Pan Tadeusz</i> Adama Mickiewicza	• relacjonuje treść <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza • wyjaśnia terminy <i>inwokacja, epepeja narodowa</i> • prezentuje pełny tytuł dzieła i go wyjaśnia • omawia warstwy szlacheckie ukazane w dziele	• charakteryzuje Jacka Soplicę/księdza Robaka jako bohatera dynamicznego • omawia tło historyczne <i>Pana Tadeusza</i> na podstawie opisu przyjazdu tytułowego bohatera, historii rodu Horeszków oraz koncertu Jankiela • wymienia cechy, które uczyniły z <i>Pana Tadeusza</i> epepeję narodową	• wyjaśnia termin <i>ironia romantyczna</i> • omawia genezę <i>Pana Tadeusza</i> w świetle <i>Epilogu</i> • przedstawia funkcję opisów przyrody w dziele	• omawia ewolucję bohatera w twórczości Adama Mickiewicza	• odnosi tematykę <i>Pana Tadeusza</i> do życiorysu Adama Mickiewicza • zestawia romantyczny obraz natury z opisami przyrody w <i>Panu Tadeuszu</i> • analizuje i ocenia adaptację filmową <i>Pana Tadeusza</i> w reżyserii Andrzeja Wajdy

22. Ostatnie wiersze Adama Mickiewicza	• relacjonuje treść utworów [<i>Nad wodą wielką i czystą...</i>] i [<i>Polaty się lzy...</i>] • wyjaśnia znaczenie terminu <i>wyznanie autobiograficzne</i>	• omawia sposób ukazania natury w wierszu [<i>Nad wodą wielką i czystą...</i>] • opisuje sposób przedstawienia każdego z etapów życia podmiotu mówiącego w wierszu [<i>Polaty się lzy...</i>]	• omawia kreację podmiotu mówiącego w obu utworach • określa rolę paralelizmu w wierszu [<i>Nad wodą wielką i czystą...</i>] i klamry kompozycyjnej w wierszu [<i>Polaty się lzy...</i>]	• analizuje wiersze z uwagi na sposób ukazania przemijania • wypowiada się na temat działalności Adama Mickiewicza w ostatnich latach jego życia	• wypowiada się na temat wiersza [<i>Polaty się lzy...</i>] w kontekście biografii Adama Mickiewicza • omawia odmienność obu liryków od dotychczasowej twórczości poety
23. Podsumowanie wiadomości na temat Adama Mickiewicza	• wymienia najważniejsze wydarzenia w biografii Adama Mickiewicza • podaje tytuły omawianych utworów Adama Mickiewicza • prezentuje tematykę omawianych utworów Adama Mickiewicza	• prezentuje problematykę omawianych utworów Adama Mickiewicza	• wskazuje najważniejsze tematy i motywy w twórczości Adama Mickiewicza	• prezentuje biografię Adama Mickiewicza • omawia znaczenie twórczości Adama Mickiewicza dla rozwoju literatury polskiej	• wypowiada się na temat twórczości Adama Mickiewicza w kontekście jego biografii • dyskutuje na temat znaczenia twórczości Adama Mickiewicza dla rozwoju literatury polskiej
24. Słowacki o Polsce i Polakach w <i>Grobie Agamemnona</i>	• relacjonuje treść wiersza • wyjaśnia pojęcia <i>Termopile</i>, <i>Cheronea</i>	• omawia na podstawie wiersza symbolikę Termopil i Cheronei w odniesieniu do historii Polski	• omawia kreację podmiotu mówiącego w utworze • odczytuje znaczenie symboli użytych w utworze <i>czerepu rubasznego</i>, <i>duszy anielskiej</i> i innych	• przytacza opinię podmiotu lirycznego o rodakach zawartą w <i>Grobie Agamemnona</i> • omawia odwołania mitologiczne w utworze	• bierze udział w dyskusji na temat obrazu Polaków zawartego w <i>Grobie Agamemnona</i> oraz jego ponadczasowości
25. Nostalgia emigranta – <i>Hymn</i> [<i>Smutno mi, Boże!</i>]	• relacjonuje treść wiersza • wyjaśnia terminy <i>hymn</i>, <i>nostalgia</i>, <i>emigrant</i>	• omawia relację pomiędzy zastosowanym gatunkiem literackim a treścią wiersza • określa funkcję epifory zastosowanej w utworze	• prezentuje kreację podmiotu lirycznego • analizuje sposób przedstawienia natury przez Słowackiego	• omawia sposób tworzenia nastroju w wierszu • interpretuje utwór w kontekście biografii Juliusza Słowackiego oraz w wymiarze uniwersalnym	• wypowiada się na temat losu emigranta • dokonuje analizy porównawczej <i>Hymnu</i> Juliusza Słowackiego i <i>Stepów akermanskich</i> Adama Mickiewicza
26. i 27. <i>Kordian</i> Juliusza Słowackiego	• relacjonuje treść podanych fragmentów oraz całości utworu • podaje genezę i	• charakteryzuje głównego bohatera na podstawie fragmentu monologu na szczycie Mont Blanc	• interpretuje symbolikę miejsca, z którego bohater wygłasza monolog • przedstawia reakcję	• interpretuje rolę Strachu i Imaginacji na podstawie analizy fragmentu sceny V aktu III	• porównuje fragment monologu na Mont Blanc z Wielką Improwizacją z III cz. <i>Dziadów</i>

	znaczenie imienia <i>Kordian</i> • wskazuje cechy charakterystyczne Kordiana jako bohatera romantycznego • wyjaśnia pojęcie <i>winkelriedyzm</i> • charakteryzuje głównego bohatera	• omawia stanowisko Prezesa na podstawie fragmentu aktu III • wskazuje przyczyny omdlenia Kordiana • przedstawia cechy bohatera werterowskiego w postaci Kordiana • wyjaśnia znaczenie opowieści Grzegorza • przytacza argumenty przeciwników oraz zwolenników zamachu na cara • wymienia cechy dramatu romantycznego na podstawie <i>Kordiana</i>	Kordiana na decyzję spiskowych w kontekście jego monologu wygłoszonego na górze Mont Blanc • analizuje <i>Przygotowanie</i> w kontekście historii powstania listopadowego • omawia wpływ etapów podróży Kordiana na kształtowanie się światopoglądu bohatera • przedstawia koncepcję bohatera romantycznego zaprezentowaną w <i>Kordianie</i>	• analizuje sposób tworzenia napięcia w prezentowanej scenie • porównuje <i>winkelriedyzm</i> Słowackiego z mesjanizmem Mickiewicza • analizuje rolę diabła w <i>Kordianie</i> • zestawia Kordiana z Konradem	• interpretuje fragment monologu Kordiana w zestawieniu z obrazem Caspara Davida Friedricha <i>Wędrowiec nad morzem mgieł</i> • omawia ocenę powstania listopadowego według Juliusza Słowackiego i ustosunkowuje się do niej • przedstawia i analizuje dwa sposoby mówienia o powstaniu listopadowym – Adama Mickiewicza w III cz. <i>Dziadów</i> i Juliusza Słowackiego w <i>Kordianie</i>
28. Podsumowanie wiadomości na temat Juliusza Słowackiego	• wymienia najważniejsze wydarzenia w biografii poety • podaje tytuły poznanych utworów Słowackiego	• przedstawia problematykę wybranych utworów wieszca	• wskazuje najważniejsze tematy i motywy w twórczości Słowackiego	• omawia znaczenie twórczości Słowackiego dla rozwoju literatury polskiej	• wypowiada się na temat poglądów Słowackiego o Polsce i Polakach w kontekście jego twórczości • bierze udział w dyskusji na temat znaczenia twórczości poety w rozwoju literatury polskiej
29. i 30. Poezja Cypriana Norwida	• przedstawia tematykę omawianych wierszy Cypriana Norwida • określa rodzaj liryki i adresata w utworach <i>Fortepian Szopena</i> i <i>Bema pamięci żałobny rapsod</i> • orientuje się w treści utworu, do którego nawiązuje wiersz <i>W Weronie</i>	• dzieli utwór <i>Fortepian Szopena</i> na części tematyczne • omawia tradycje pogrzebowe przedstawione w rapsodzie • określa sposób, w jaki wiersz <i>W Weronie</i> odwołuje się do utworu Szekspira	• analizuje środki stylistyczne zastosowane w wierszu <i>Fortepian Szopena</i> i określa ich funkcje • odczytuje znaczenie motto w kontekście całego utworu • interpretuje sposób przedstawienia pochówku generała	• interpretuje symbole użyte w wierszu <i>Fortepian Szopena</i> • omawia koncepcję sztuki przedstawioną w <i>Fortepianie Szopena</i> • analizuje sposób, w jaki Norwid osiągnął w rapsodzie nastrój żałoby • interpretuje przesłanie utworów <i>Bema pamięci</i>	• analizuje wiersze Norwida w kontekście konwencji romantycznej – czym nawiązują i czym się od niej odróżniają • w odniesieniu do wiersza <i>Bema pamięci żałobny rapsod</i> podejmuje dyskusję o roli wybitnych jednostek w świecie

			• określa funkcję użytych w rapsodzie wyróżników graficznych • podaje funkcje środków stylistycznych zastosowanych w wierszu <i>W Weronie</i>	<i>żałobny rapsod</i> oraz <i>W Weronie</i>	
ROMANTYZM – NAUKA O JĘZYKU					
31. Język jako system znaków	• wyjaśnia znaczenie terminów <i>znaki naturalne</i> i <i>znaki konwencjonalne</i> • wskazuje różnice pomiędzy znakami naturalnymi a konwencjonalnymi • podaje przykłady znaków naturalnych i konwencjonalnych • przywołuje schemat komunikacyjny według Romana Jakobsona • wymienia funkcje języka	• wyjaśnia terminy <i>symptomy, ikony, kod, akt komunikacji, komunikat językowy</i> • tłumaczy różnicę pomiędzy stroną znaczącą a znaczoną znaku językowego • objaśnia elementy schematu komunikacyjnego Romana Jakobsona • prezentuje funkcje języka i ilustruje je przykładami • wymienia najważniejsze cechy stylu romantycznego	• wyjaśnia terminy <i>kompetencja językowa, slang</i> • odnosi funkcje języka do konkretnych przykładów • omawia specyfikę współczesnego modelu komunikacji • wskazuje cechy stylu romantycznego na przykładach	• wyjaśnia termin <i>tabu językowe</i> i ilustruje go przykładami • tłumaczy zależność pomiędzy stylem romantycznym a obrazem świata, który on odzwierciedla	• prezentuje funkcje języka nieuwzględnione przez Jakobsona • omawia funkcję perswazyjną w wybranym przekazie reklamowym
ROMANTYZM – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
32. Podsumowanie wiadomości na temat romantyzmu	• relacjonuje opinie przedstawione w podanych fragmentach	• wyjaśnia, na czym polega różnica pomiędzy oceną romantyzmu Marii Janion i Witolda Gombrowicza	• omawia relację pomiędzy funkcjonowaniem paradygmatu romantycznego a kwestią niepodległości	• podejmuje dyskusję na temat funkcjonowania paradygmatu romantycznego we współczesnej Polsce w kontekście fragmentu książki Marii Janion • określa wpływ Adama Mickiewicza na tworzenie polskich mitów	• formułuje opinię na temat paradygmatu romantycznego oraz wpływu Mickiewicza na kształtowanie się tożsamości narodowej

				narodowych	
33. Powtórzenie wiadomości	• przytacza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat romantyzmu	• wyjaśnia najistotniejsze elementy tradycji romantycznej	• formułuje wnioski na tematy związane z literaturą romantyczną • określa własne stanowisko w kwestii dziedzictwa romantyzmu	• uczestniczy w dyskusji na tematy związane z romantyzmem i stosuje odpowiednie argumenty • w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań	• wykorzystuje odpowiednie konteksty interpretacyjne wywodzące się z romantyzmu • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze dotyczące literatury romantycznej
ROMANTYZM – NAWIĄZANIA					
34. Śladami romantyzmu	• rozpoznaje wpływy kultury romantycznej w różnych dziełach sztuki	• wskazuje gatunki romantyczne funkcjonujące we współczesnej kulturze	• omawia wpływ romantyzmu na epoki późniejsze	• przedstawia rolę światopoglądu romantycznego w dziejach kultury polskiej	• podejmuje dyskusję na temat wpływu światopoglądu romantycznego na polską historię i kulturę
35. Juliusz Słowacki – człowiek wobec stereotypu	• wyjaśnia pojęcie <i>stereotyp</i> • relacjonuje treść fragmentu rozmowy Justyny Sobolewskiej z Aliną Kowalczykową • wymienia stereotypy na temat Juliusza Słowackiego	• na podstawie pierwszego akapitu tekstu opisuje postawę Słowackiego wobec ważnych wydarzeń w historii Polski • przytacza argumenty Aliny Kowalczykowej obalające funkcjonujący stereotyp na temat poety	• omawia szczegółowo argumenty Aliny Kowalczykowej obalające funkcjonujący stereotyp na temat poety	• omawia stosunek Słowackiego do otaczającego go świata	• bierze udział w dyskusji dotyczącej dowolnie wybranego stereotypu
36. Wobec romantycznego mitu wielkości	• streszcza fragment dramatu Sławomira Mrożka <i>Śmierć porucznika</i> • odnajduje w tekście Sławomira Mrożka aluzje do dzieł romantycznych i biografii Adama Mickiewicza • wskazuje w treści komiksu motyw romantyczne	• wyjaśnia terminy <i>komizm</i>, <i>demitologizacja</i> • podaje źródła komizmu w dramacie Mrożka • wskazuje w komiksie elementy komiczne	• omawia źródła komizmu w dramacie Mrożka i komiksie	• analizuje wpływ użycia formy komiksu na wymowę utworu	• rozważa kwestię komizmu demitologizującego

37. <i>Buntownik bez powodu</i>	• relacjonuje treść filmu <i>Buntownik bez powodu</i> • wyjaśnia pojęcia <i>bunt</i>, <i>idealizm</i>, <i>hipokryzja</i>	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>kontrkultura</i> • opisuje społeczność dorosłych zaprezentowaną w filmie • wskazuje, przeciwko czemu buntują się bohaterowie filmu	• porównuje postawy bohaterów filmu ze sposobem postępowania bohaterów romantycznych	• interpretuje tytuł filmu • omawia uniwersalny obraz młodego człowieka na przykładzie bohatera filmu	• uczestniczy w dyskusji dotyczącej przyczyn buntu młodych ludzi w przeszłości i obecnie
POZYTYWIZM – O EPOCE					
38. Epoka pary i elektryczności	• wyjaśnia etymologię terminu <i>pozytywizm</i> • wskazuje daty wyznaczające ramy epoki w Europie	• omawia wydarzenia związane z datami wyznaczającymi ramy czasowe epoki w Europie • wyjaśnia znaczenie terminów <i>scjentyzm</i>, <i>organicyzm</i>, <i>ewolucjonizm</i>, <i>utilitaryzm</i>	• wskazuje przemiany cywilizacyjne i społeczne, które ukształtowały epokę • tłumaczy znaczenie nazwy <i>la belle époque</i>	• opisuje życie codzienne w drugiej połowie XIX w.	• analizuje wskazane obrazy w kontekście wizerunku epoki
39. Wprowadzenie do pozytywizmu	• wskazuje daty wyznaczające ramy czasowe epoki w Polsce • wyjaśnia terminy <i>praca organiczna</i>, <i>praca u podstaw</i>, <i>asymilacja Żydów</i>, <i>emancypacja kobiet</i>	• wyjaśnia różnicę w funkcjonowaniu terminu <i>pozytywizm</i> pomiędzy Europą a Polską • porównuje pozytywizm polski z europejskim	• wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>inteligencja</i> • opisuje przemiany cywilizacyjne na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w.	• analizuje rolę powstania styczniowego w kształtowaniu się pozytywizmu polskiego	• podejmuje dyskusję na temat powstania styczniowego • analizuje poszczególne różnice pomiędzy pozytywizmem polskim a europejskim
40. Filozofia pozytywna	• czyta ze zrozumieniem fragment tekstu filozoficznego Auguste'a Comte'a <i>Rozprawa o duchu filozofii pozytywnej</i> • wymienia najważniejsze założenia filozofii Comte'a	• omawia najważniejsze założenia filozofii Comte'a	• wyjaśnia istotę filozofii pozytywnej	• charakteryzuje polską filozofię pozytywistyczną	• przybliży światopogląd pozostałych filozofów pozytywistycznych (Johna Stuarta Milla, Herberta Spencera, Hipolita Taine'a)
41 i 42. Sztuka drugiej połowy XIX w.	• wyjaśnia znaczenie terminów <i>realizm</i>, <i>naturalizm</i> • rozpoznaje realizm na	• wyjaśnia znaczenie terminów <i>akademizm</i>, <i>eklektyzm</i> oraz <i>malarstwo historyczne</i> i podaje	• wyjaśnia technikę realizmu na wybranym przykładzie • wymienia	• analizuje dzieło sztuki według wskazanych kryteriów • wyjaśnia przyczyny	• wypowiada się na temat muzyki drugiej połowy XIX w. • analizuje i ocenia dzieła

	przykładach • podaje tytuły przykładowych dzieł sztuki drugiej połowy XIX w.	przykłady dzieł realizujących te style • wymienia cechy charakterystyczne realizmu w malarstwie	najważniejszych polskich twórców drugiej połowy XIX w. (Józef Chełmoński, Aleksander i Maksymilian Gierymscy, Jan Matejko) oraz tytuły ich dzieł • omawia architekturę drugiej połowy XIX w.	popularności malarstwa historycznego w Polsce • omawia specyfikę teatru drugiej połowy XIX w.	realistyczne oraz wybrane dzieło polskiego malarstwa historycznego
POZYTYWIZM – TEKSTY Z EPOKI					
43. Wprowadzenie do literatury pozytywistycznej	• wyjaśnia znaczenie terminów <i>nowela</i>, <i>opowiadanie</i>, <i>obrazek</i>, <i>powieść tendencyjna</i>, <i>realizm</i>, <i>powieść historyczna</i>	• omawia służebną rolę powieści tendencyjnej • przedstawia założenia poezji pozytywizmu w kontekście tradycji romantycznej	• analizuje przyczyny popularności gatunków epickich w drugiej połowie XIX w.	• analizuje przyczyny popularności powieści historycznej w Polsce	• prezentuje treść wybranej powieści realistycznej Stendhala, Dickensa, Tołstoja Flauberta bądź Balzaka
44. Publicystyka pozytywistyczna	• wyjaśnia znaczenie terminów <i>publicystyka</i>, <i>retoryka</i> • streszcza zamieszczone w podręczniku fragmenty artykułów Aleksandra Świętochowskiego i Bolesława Prusa	• wskazuje w czytanych tekstach elementy światopoglądu pozytywistycznego • wymienia kryteria, według których Aleksander Świętochowski wyodrębnił dwie antagonistyczne grupy	• wyjaśnia przyczyny popularności prasy i publicystyki w drugiej połowie XIX w. • określa, w jakim znaczeniu Prus używa słów <i>naród</i>, <i>narodowy</i>	• analizuje retoryczną funkcję przytoczeń znajdujących się na początku artykułu Świętochowskiego • podejmuje dyskusję dotyczącą postulatów Aleksandra Świętochowskiego i Bolesława Prusa	• bierze udział w dyskusji na temat roli prasy i publicystyki we współczesnym świecie
45. Poezja czasów niepoetyckich	• wyjaśnia termin <i>sonet</i> • prezentuje treść omawianych wierszy Adama Asnyka: <i>Do młodych</i> oraz <i>Sonetu</i> • określa rodzaj liryki obu utworów	• odnajduje w wierszu <i>Do młodych</i> elementy programu pozytywistycznego • prezentuje opinię na temat pozytywistów i romantyków przedstawioną w wierszu <i>Do młodych</i> • wskazuje w <i>Sonecie</i> cechy charakterystyczne	• interpretuje przesłanie wiersza <i>Do młodych</i> • analizuje <i>Sonet</i>	• analizuje sposób przedstawienia miłości w <i>Sonecie</i>	• dokonuje analizy porównawczej wierszy Adama Asnyka <i>Do młodych</i> i Adama Mickiewicza <i>Oda do młodości</i>

		dla tego gatunku literackiego			
46. Wobec antysemityzmu	• streszcza zamieszczony w podręczniku fragment <i>Mendla Gdańskiego</i> Marii Konopnickiej • wyjaśnia znaczenie terminów <i>antysemityzm</i>, <i>pogrom</i>, <i>asymilacja</i>	• charakteryzuje głównego bohatera noweli oraz zegarmistrza	• przedstawia sytuację Żydów na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w. • omawia argumentację zegarmistrza usprawiedliwiającą pogrom	• odnajduje i omawia postulat pracy organicznej w podanym fragmencie noweli	• omawia źródła antysemityzmu w Polsce • wypowiada się na temat skuteczności pozytywistycznych postulatów dotyczących asymilacji • analizuje problem antysemityzmu w świecie współczesnym
47. Kwestia kobieca	• streszcza zamieszczony w podręczniku fragment <i>Marty</i> Elizy Orzeszkowej • wyjaśnia znaczenie terminów <i>emancypacja</i>, <i>powieść tendencyjna</i>	• relacjonuje najważniejsze wydarzenia powieści Elizy Orzeszkowej • określa sytuację narracyjną w prezentowanym fragmencie • charakteryzuje tytułową bohaterkę	• omawia sytuację kobiet po upadku powstania styczniowego	• analizuje problem, z którym boryka się bohaterka fragmentu powieści • odnajduje powiązania pomiędzy biografią Elizy Orzeszkowej a podjętym przez nią tematem	• zabiera głos w dyskusji na temat dzisiejszej sytuacji kobiet w Polsce i na świecie • interpretuje w kontekście fragmentu utworu obraz Éduarda Maneta <i>Bar w Folies-Bergère</i>
48. Felietonistyka Bolesława Prusa	• streszcza fragment felietonu Bolesława Prusa <i>Kroniki tygodniowe</i> zamieszczonego w podręczniku • wyjaśnia znaczenie terminu <i>felieton</i>	• odnajduje cechy felietonu we fragmencie <i>Kronik tygodniowych</i> • wymienia problemy społeczne, o których pisze autor felietonu	• analizuje funkcję komizmu we wskazanym fragmencie	• podejmuje dyskusję na temat przyczyn popularności felietonu we współczesnej prasie	• wskazuje cechy felietonu w wybranym tekście współczesnym
49., 50., 51., 52. i 53. <i>Lalka</i> Bolesława Prusa	• relacjonuje treść <i>Lalki</i> Bolesława Prusa • charakteryzuje warstwy społeczne przedstawione w <i>Lalce</i>: arystokrację, kupiectwo niemieckie, żydowskie, polskie, inteligencję, biedotę	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>retrospekcja</i> • omawia świat przedstawiony powieści • odnajduje w powieści elementy światopoglądu pozytywistycznego • opisuje <i>Lalkę</i> jako	• przedstawia idealizm trzech bohaterów: Ignacego Rzeckiego, Stanisława Wokulskiego i Juliana Ochockiego • omawia sposób ukazania miłości przez Prusa • analizuje losy i postawę	• analizuje narrację w <i>Lalce</i> • interpretuje tytuł powieści • odnajduje w powieści topos <i>theatrum mundi</i> i go omawia • analizuje postać Izabeli	• analizuje powieść pod kątem stosunku Prusa do idei pozytywistycznych • podejmuje dyskusję na temat sposobu zakończenia powieści • odnajduje w <i>Lalce</i> elementy języka

	• wyjaśnia znaczenie terminów <i>powieść dojrzałego realizmu, świat przedstawiony</i>	powieść dojrzałego realizmu • omawia kompozycję powieści	głównego bohatera jako postaci tragicznej oraz w kontekście światopoglądu pozytywistycznego	Łęckiej	ezopowego
54. Podsumowanie wiadomości na temat Bolesława Prusa	• wymienia najważniejsze wydarzenia z biografii Bolesława Prusa • podaje tytuły utworów pisarza • prezentuje ogólnie tematykę twórczości Prusa	• omawia problematykę poznanych utworów Prusa	• wskazuje najważniejsze tematy i motywy w twórczości Prusa	• omawia znaczenie twórczości Bolesława Prusa w rozwoju literatury polskiej	• wypowiada się na temat poglądów Prusa w kontekście jego twórczości • bierze udział w dyskusji na temat znaczenia twórczości Prusa w rozwoju literatury polskiej
55., 56., 57. i 58. <i>Zbrodnia i kara</i> Fiodora Dostojewskiego	• relacjonuje treść <i>Zbrodni i kary</i> Fiodora Dostojewskiego • charakteryzuje główne postaci powieści: Raskolnikowa i Sonię	• omawia teorię Raskolnikowa, która popchnęła go do zbrodni • analizuje przyczyny popełnienia zbrodni przez głównego bohatera • wyjaśnia, na czym polega polifoniczność powieści	• omawia sposób przedstawienia miejsca akcji (Petersburga) oraz wpływ przestrzeni na głównego bohatera • analizuje konflikt rozumu i wiary uosobiony w postaciach Rodiona Raskolnikowa i Soni	• analizuje znaczenie snów dla wymowy powieści • omawia koncepcję człowieczeństwa zawartą w <i>Zbrodni i karze</i> • analizuje postać Arkadiusza Swidrygajłowa jako sobowtóra Rodiona Raskolnikowa	• uczestniczy w dyskusji na temat współczesnych problemów etycznych w kontekście filozofii Raskolnikowa • odnosi światopogląd głównego bohatera do współczesnych Dostojewskiemu koncepcji filozoficznych
POZYTYWIZM – NAUKA O JEZYKU					
59. Odmiany języka polskiego	• przedstawia i klasyfikuje odmiany języka narodowego • odróżnia odmianę nieoficjalną języka od oficjalnej	• wymienia podstawowe dialekty polszczyzny • wyjaśnia przyczyny powstania języków środowiskowych i zawodowych • podaje cechy stylu pozytywistycznego	• wyjaśnia, czym są spowodowane różnice w języku polskim • charakteryzuje styl literatury pozytywistycznej na przykładach	• wyjaśnia, w jaki sposób styl literatury pozytywistycznej odzwierciedla światopogląd epoki	• przywołuje szerokie konteksty i nawiązania
POZYTYWIZM – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
60. Podsumowanie wiadomości na temat pozytywizmu	• relacjonuje opinie Józefa Bocheńskiego i Jerzego W. Borejszy na temat pozytywizmu	• wskazuje różnice pomiędzy tekstami obu autorów • przedstawia stosunek Józefa Bocheńskiego do	• analizuje różnice w postrzeganiu pozytywizmu przez obu autorów • na podstawie tekstu	• podejmuje dyskusję dotyczącą roli pozytywizmu w rozwoju kultury polskiej	• przywołuje szerokie konteksty i nawiązania

		filozofii Auguste'a Comte'a	Borejszy omawia pozytywną rolę pozytywizmu w budowaniu tożsamości narodowej Polaków		
61. Powtórzenie wiadomości	• przytacza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat pozytywizmu	• wyjaśnia najistotniejsze elementy tradycji pozytywistycznej	• formułuje wnioski dotyczące zagadnień związanych z literaturą pozytywistyczną • określa własne stanowisko w kwestii dziedzictwa pozytywizmu	• uczestniczy w dyskusji na tematy związane z pozytywizmem i stosuje odpowiednie argumenty • w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań	• wykorzystuje odpowiednie konteksty interpretacyjne wywodzące się z pozytywizmu • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze dotyczące piśmiennictwa pozytywistycznego
POZYTYWIZM – NAWIĄZANIA					
62. Śladami pozytywizmu	• rozpoznaje obecność utworów i tematów pozytywistycznych we współczesnej kulturze	• wskazuje ślady materialne epoki pozytywizmu w otaczającym świecie	• wymienia elementy światopoglądu pozytywistycznego we współczesnym świecie	• omawia aktualność koncepcji dotyczących literatury i sztuki	• analizuje wybrany utwór, w którym widoczny jest wpływ tematu, motywu, światopoglądu bądź utworu pozytywistycznego
63. Wobec uprzedzeń	• wyjaśnia pojęcia <i>nietolerancja, feminizm</i> • relacjonuje treść fragmentów <i>Obywatelki</i> Manueli Gretkowskiej i <i>Dziennika</i> Jerzego Pilcha • określa adresata tekstu Gretkowskiej	• omawia problemy, na które zwracają uwagę autorzy tekstów	• analizuje źródło i funkcję komizmu w <i>Dzienniku</i> • wymienia argumenty użyte przez pisarkę	• analizuje użytą przez Pilcha konwencję opisu problemu • interpretuje ostatnie zdanie fragmentu <i>Obywatelki</i>	• uczestniczy w dyskusji na temat nietolerancji wobec różnych wyznań we współczesnym świecie • rozmawia o dyskryminacji ze względu na płeć w XIX w. i dzisiaj
64. Wokulski nasz współczesny	• streszcza fragment prozy Stefana Chwina • porównuje biografie Stanisława Wokulskiego i Stacha W.	• wskazuje współczesne realia obecne we fragmencie tekstu Chwina	• wyjaśnia, czym jest parafraza na podstawie tekstu	• wskazuje zabiegi językowe zastosowane przez pisarza i określa ich funkcje	• podejmuje dyskusję na temat sensu tworzenia parafraz literackich
65. Opowieść o władzy – <i>Faraon</i>	• streszcza film <i>Faraon</i> • charakteryzuje młodego	• wyjaśnia termin <i>adaptacja</i>	• analizuje przyczyny przegranej faraona w	• porównuje <i>Faraona</i> z innymi znanymi sobie	• podejmuje dyskusję na temat priorytetów podczas

	Ramzesa	• omawia scenografię filmu	walce o władzę • wypowiada się na temat gry aktorskiej	filmami o tematyce historycznej	sprawowania władzy

MŁODA POLSKA – O EPOCE					
1. i 2. Schyłek wieku	• wyjaśnić pojęcia: <i>modernizm, Młoda Polska, fin de siècle, neoromantyzm, secesja, nirwana, cyganeria</i> • wskazać, w jakich latach rozwijała się Młoda Polska	• wyjaśnić pojęcia: <i>indywidualizm, subiektywizm, „sztuka dla sztuki”, filister</i> w kontekście epoki • przedstawić etymologię nazw epoki	• scharakteryzować cechy przełomu modernistycznego • opisać specyfikę przełomu modernistycznego na ziemiach polskich	• wyjaśnić znaczenie Krakowa w rozwoju modernizmu w Polsce • wypowiedzieć się na temat wpływu Stanisława Przybyszewskiego na polską bohemę	• ocenić, które zjawisko z życia codziennego lub kultury przełomu XIX i XX w. uważa za najbardziej przełomowe lub szczególnie interesujące
3. Filozofia końca wieku	• wskazać filozofów, którzy wpłynęli na kształt epoki • wymienić najważniejsze założenia filozofii Fryderyka Nietzschego i Artura Schopenhauera	• wyjaśnić pojęcia: <i>wola, moralność panów, moralność niewolników, nadczłowiek</i> w kontekście filozofii Schopenhauera i Nietzschego • czytać ze zrozumieniem fragmenty traktatów filozoficznych zamieszczone w podręczniku	• zreferować najważniejsze tezy filozofii Fryderyka Nietzschego i Artura Schopenhauera	• wyjaśnić przyczyny popularności filozofii Arthura Schopenhauera	• scharakteryzować ogólne tendencje filozoficzne epoki
4. i 5. U progu sztuki nowoczesnej	• wyjaśnić pojęcia: <i>impresjonizm, secesja, symbolizm, neoromantyzm, dramat naturalistyczny</i> • rozpoznać najważniejsze	• podać cechy impresjonizmu, symbolizmu oraz secesji i wskazać je na przykładach • wymienić	• scharakteryzować architekturę secesyjną i podać jej przykłady ze swojego otoczenia • wymienić tytuły najważniejszych dzieł	• analizować wybrane dzieła sztuki, należące do impresjonizmu i symbolizmu • opisać zmiany, jakie zaszły w teatrze na przełomie wieków XIX i XX	• omówić twórczość wybranego artysty modernistycznego

	dzieła sztuki modernistycznej określić przynależność dzieł sztuki do określonego nurtu podać informacje na temat stylu zakopiańskiego	najważniejszych twórców okresu modernizmu (m.in. Claude Monet, Vincent van Gogh, Gustav Klimt, Jacek Malczewski, Stanisław Wyspiański, Antonio Gaudi, Edvard Munch, Auguste Renoir, Edgar Degas, Gustave Moreau, Auguste Rodin)	młodopolskich i modernistycznych scharakteryzować nowe kierunki w sztuce i zilustrować je przykładami		
MŁODA POLSKA – TEKSTY Z EPOKI					
6. Wprowadzenie do literatury modernizmu	wyjaśnić pojęcia: <i>symbolizm, impresjonizm, naturalizm, ekspresjonizm</i>	wyjaśnić pojęcia: <i>symbolizm, impresjonizm, naturalizm, ekspresjonizm</i> w odniesieniu do literatury	wyjaśnić pojęcia: <i>synestezja, „sztuka dla sztuki”</i> w odniesieniu do literatury	opisać zastosowanie nowych kierunków w literaturze	przybliżyć zastosowanie wybranego nowego kierunku w literaturze
7. i 8. Tematy podejmowane w twórczości Kazimierza Przerwy-Tetmajera	wyjaśnić pojęcia: <i>dekadent, gwara, folklor</i> omówić treść wierszy: <i>Koniec wieku XIX; Lubię, kiedy kobieta ...; Melodia mgieł nocnych</i> opisać przeżycia, wynikające z lektury wierszy streścić fragment utworu <i>Na skalnym Podhalu</i>	scharakteryzować dekadentcki światopogląd na podstawie wiersza <i>Koniec wieku XIX</i> odnaleźć elementy impresjonizmu w wierszu <i>Melodia mgieł nocnych</i> wypowiedzieć się na temat stylizacji gwarowej we fragmencie utworu <i>Na skalnym Podhalu</i>	wskazać odniesienia do filozofii Schopenhauera w wierszu <i>Koniec wieku XIX</i> wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania kobiety w erotyku Tetmajera zdefiniować synestezję na podstawie wiersza <i>Melodia mgieł nocnych</i>	zanalizować i zinterpretować podane wiersze Kazimierza Przerwy-Tetmajera wskazać obecność instrumentacji głoskowej w <i>Melodii mgieł nocnych</i> i określić jej funkcję wypowiedzieć się na temat folkloru podhalańskiego na podstawie interpretacji obrazu Gersona	wypowiedzieć się na temat obecności pejzażu i folkloru podhalańskiego w twórczości młodopolan

9. i 10. Młodopolskie inspiracje w twórczości Leopolda Staffa	• omówić treść wierszy: <i>Kowal</i> i <i>Deszcz jesienny</i> • wyjaśnić pojęcia: <i>sonet</i>, <i>symbolizm</i>, <i>wiersz sylabotoniczny</i> • opisać przeżycia, wynikające z lektury wierszy	• wskazać w wierszu <i>Kowal</i> inspiracje filozofią Fryderyka Nietzschego • wskazać obecność instrumentacji głoskowej w wierszu <i>Deszcz jesienny</i> • wyjaśnić cechy wiersza sylabotonicznego na podstawie <i>Deszczu jesiennego</i>	• objaśnić symbole w wierszu <i>Kowal</i> • zinterpretować symbole w wierszu <i>Deszcz jesienny</i>	• zanalizować i zinterpretować wskazane wiersze • na podstawie wiersza <i>Deszcz jesienny</i> wyjaśnić pojęcie <i>psychizacja krajobrazu</i>	• wskazać w wierszu <i>Deszcz jesienny</i> cechy właściwe dla młodopolskiego obrazowania i je omówić
11. Impresjonizm w cyklu poetycki	• wyjaśnić pojęcia: <i>impresjonizm</i>, <i>symbolizm</i>, <i>sonet</i>, <i>cykl poetycki</i> • omówić treść sonetów Jana Kasprowicza • wymienić w wierszach elementy tatrzańskiego krajobrazu	• wskazać w wierszach elementy symbolizmu i impresjonizmu • określić porę dnia/roku w każdym z sonetów	• interpretować symbole obecne w wierszach • wskazać i wyjaśnić impresjonistyczną motywację cyklu <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i>	• dokonać analizy porównawczej wierszy pod kątem różnic w ujęciu tego samego krajobrazu o różnych porach doby	• wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawiania przyrody w poezji młodopolskiej
12. Zmagania ze światem w twórczości Jana Kasprowicza	• wyjaśnić pojęcia: <i>katastrofizm</i>, <i>ekspresjonizm</i>, <i>hymn</i>, <i>franciszkanizm</i> • omówić treść fragmentów hymnu <i>Dies irae</i> i <i>Księgi ubogich</i> • opisać przeżycia, wynikające z lektury wierszy • podać nazwę gatunku literackiego, którego przykładem jest <i>Dies irae</i> • rozpoznać adresata	• wskazać nawiązania biblijne w utworze <i>Dies irae</i> • zdefiniować katastrofizm w kontekście utworu <i>Dies irae</i> • wytłumaczyć, czym jest franciszkanizm w kontekście <i>Księgi ubogich</i>	• wyjaśnić symbolikę utworu <i>Dies irae</i> • omówić elementy ekspresjonizmu w utworze <i>Dies irae</i> • wypowiedzieć się na temat nadawcy lirycznego w wierszach <i>Dies irae</i> i <i>Księga ubogich</i>	• zanalizować i zinterpretować wskazane utwory Jana Kasprowicza z uwagi na ich treść i formę	• wypowiedzieć się na temat ewolucji postawy wobec świata, konfrontując <i>Księgę ubogich</i> z <i>Dies irae</i> • wymienić tytuły kilku filmów lub książek science fiction, w których dominuje katastrofizm, i określić, co je różni, oprócz formy, od dzieła Kasprowicza

	<i>Księgi ubogi</i>				
13., 14., 15., 16. i 17. <i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego	• zrelacjonować treść <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego • omówić genezę <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego • scharakteryzować głównych bohaterów dramatu	• rozpoznać w postaciach dramatu ich pierwowzory • wyjaśnić rolę didaskaliów • wypowiedzieć się na temat relacji pomiędzy chłopstwem a inteligencją • omówić funkcję osób dramatu w kontekście całości • wskazać symbole obecne w dramacie • przedstawić kompozycję <i>Wesela</i>	• stworzyć obraz inteligencji i chłopstwa przełomu wieków na podstawie tekstu • omówić odmienność Wernyhory na tle pozostałych osób dramatu • zinterpretować zakończenie utworu • wyjaśnić znaczenie i funkcję symboli obecnych w dramacie • określić funkcję kompozycji <i>Wesela</i>	• zinterpretować dialogi postaci realistycznych z osobami dramatu • wypowiedzieć się na temat polskich mitów narodowych, obecnych w dramacie • omówić stylizację gwarową w utworze	• wskazać w dramacie Wyspiańskiego cechy reprezentatywne dla Młodej Polski
18., 19., 20. i 21. <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta	• zrelacjonować treść I tomu <i>Chłopów</i> Stanisława Władysława Reymonta • scharakteryzować głównych bohaterów utworu	• omówić strukturę społeczną wsi, zaprezentowaną w utworze • scharakteryzować obyczaje i obrzędy ukazane w powieści • wypowiedzieć się na temat narracji w powieści • wskazać obecność tendencji artystycznych epoki w dziele Reymonta	• zinterpretować symbolikę powieści	• zanalizować motywacje zachowań opisanych w <i>Chłopach</i> • omówić stylizację gwarową, zastosowaną przez pisarza	• omówić tendencje artystyczne epoki w dziele Reymonta
22., 23., 24. i 25. <i>Ludzie bezdomni</i> Stefana Żeromskiego	• streścić <i>Ludzi bezdomnych</i> Stefana Żeromskiego • wymienić głównych	• zaprezentować problematykę społeczną utworu • omówić kompozycję	• wypowiedzieć się na temat symboliki utworu • omówić symbolikę tytułu i interpretować „bezdomność”	• podjąć dyskusję na temat wyborów dokonywanych przez Tomasza Judyma • omówić przykłady użycia	• ocenić wybór Tomasza Judyma

	bohaterów utworu • zaprezentować biografię Tomasza Judyma	powieści • scharakteryzować głównych bohaterów • wypowiedzieć się na temat narracji <i>Ludzi bezdomnych</i> • wskazać przykłady użycia przez pisarza techniki impresjonistycznej i naturalistycznej	bohaterów w znaczeniu dosłownym i metaforycznym • omówić cechy powieści młodopolskiej na przykładzie utworu Żeromskiego	przez pisarza techniki impresjonistycznej i naturalistycznej	
26., 27. i 28. Jądro ciemności Josepha Conrada	• streścić <i>Jądro ciemności</i> • scharakteryzować Kurza	• omówić obraz kolonializmu zaprezentowany w powieści • wypowiedzieć się na temat narracji <i>Jądra ciemności</i>	• przedstawić metaforyczne znaczenie podróży podjętej przez Marlowa • omówić symbolikę powieści • wyjaśnić tytuł utworu	• zanalizować postawę i poglądy Kurza • zinterpretować ostatnie słowa wypowiedziane przez Kurtza	• ocenić zachowanie Marlowa w trakcie jego rozmowy z narzeczoną Kurtza i umotywić swoje zdanie
MŁODA POLSKA – NAUKA O JEZYKU					
29. Słowa i ich znaczenie	• wyjaśnić pojęcia: <i>akt komunikacji, synonim, eufemizm, wulgaryzm, etymologia</i> • dostrzec odcienie znaczeniowe w grupie synonimów	• dobrać właściwy wyraz do konkretnej sytuacji komunikacyjnej	• zaprezentować na przykładach sposób eksponowania sfery uczuciowej w literaturze Młodej Polski • zaprezentować etymologię wybranych słów utworu • wyjaśnić na przykładach sposób zastosowania technik naturalistycznej i impresjonistycznej w literaturze	• określić wpływ wieloznaczności na jakość komunikatu • omówić techniki wprowadzania muzyczności do literatury na wybranych przykładach	• przekształcić komunikat wieloznaczny na jednoznaczny
MŁODA POLSKA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
30. Podsumowanie wiadomości na temat	• zrelacjonować opinie, przedstawione w	• wyjaśnić pojęcia: <i>sztuka wysoka, kultura</i>	• wskazać w kulturze Młodej Polski początki nowoczesnej	• wyrazić swoją opinię, dotyczącą tezy Czesława	• zaprezentować własną opinię na temat

Młodej Polski	podanych fragmentach	<i>niska, sztuka masowa</i> • porównać opinie obu autorów na temat sztuki młodopolskiej	kultury	Miłosza o słabości artystycznej literatury młodopolskiej • podjąć dyskusję na temat aktualności literatury młodopolskiej	omówionej epoki wraz z jej uzasadnieniem
31. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumować i porównać	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
MŁODA POLSKA – NAWIĄZANIA					
32. Śladami modernizmu	• rozpoznać wpływy modernizmu we współczesnej kulturze	• opisać początki kultury masowej i jej rozwój do dnia dzisiejszego	• wymienić osiągnięcia techniczne i naukowe wywierające wpływ na współczesność	• określić, w jaki sposób modernizm ukształtował współczesną cywilizację	• porównać funkcjonowanie tych samych motywów zaczerpniętych z modernizmu w różnych utworach literackich
33. Wobec życia i świata współcześnie	• streścić fragment tekstu Antoniego Kępińskiego <i>Melancholia</i> • zrelacjonować treść fragmentu utworu Paktofoniki <i>Chwile ulotne</i> • wypowiedzieć się na temat hip-hopu	• wymienić przyczyny nastrojów pesymistycznych, dotyczących współczesnego człowieka • wskazać w utworze <i>Chwile ulotne</i> motyw konfliktu artysta – filister	• porównać melancholię, opisaną przez Kępińskiego z postawami dekadencjami • zestawzić utwór Paktofoniki z deklaracjami modernistycznych artystów	• porównać współczesne ujęcie melancholii z obrazem Jacka Malczewskiego <i>Melancholia</i>	• podjąć dyskusję dotyczącą samotności współczesnego człowieka
34. Wieś współcześnie	• zrelacjonować fragment utworu	• scharakteryzować narratora fragmentu	• omówić światopogląd bohaterów fragmentu	• porównać fragment <i>Konopielki</i> z treścią pierwszego tomu <i>Chłopów</i> Reymonta pod względem sposobu przedstawienia	• omówić funkcję stylizacji gwarowej

				mieszkańców wsi	
35. Ziemia obiecana	• streścić film • scharakteryzować głównych bohaterów filmu	• omówić sposób przedstawienia XIX-wiecznej Łodzi w filmie	• zinterpretować tytuł filmu • wypowiedzieć się na temat scenografii w filmie • omówić kreacje aktorskie wybranych postaci	• zanalizować zakończenie filmu	• zanalizować kadr z filmu zamieszczony w podręczniku
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – O EPOCE					
36. i 37. Świat między wojnami	• określić ramy czasowe dwudziestolecia międzywojennego • wskazać wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę	• opisać specyfikę dwudziestolecia międzywojennego w Polsce	• zreferować tendencje światopoglądowe epoki • omówić wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę	• omówić tendencje literackie nowej epoki • scharakteryzować nastroje społeczne, jakie zapanowały po 1918 r. w Europie i określić ich przyczyny	• wypowiedzieć się na temat zalet i wad życia w państwie międzynarodowym
38. Filozofia początków XX stulecia	• wskazać filozofów, którzy wpłynęli na kształt epoki • zreferować najważniejsze założenia psychoanalizy Freuda, filozofii Oswalda Spenglera oraz Edmunda Husserla	• wyjaśnić pojęcia: <i>psychoanaliza, id, ego, superego, behawioryzm, katastrofizm, fenomenologia</i> • czytać ze zrozumieniem fragmenty tekstów filozoficznych zamieszczone w podręczniku	• wyjaśnić różnice pomiędzy świadomością a nieświadomością	• wskazać sposoby ujawniania się nieświadomej sfery psychiki ludzkiej	• wyjaśnić opozycyjną relację pomiędzy kulturą a cywilizacją
39. i 40. Sztuka międzywojnia	• wskazać najważniejsze tendencje w kulturze dwudziestolecia międzywojennego • rozpoznać najważniejsze dzieła sztuki dwudziestolecia międzywojennego	• wymienić cechy: ekspresjonizmu, kubizmu, abstrakcjonizmu, dadaizmu i surrealizmu • podać nazwiska najważniejszych twórców sztuki	• orientować się w działalności najważniejszych twórców sztuki dwudziestolecia międzywojennego (Georges Braque, Juan Gris, Wassily Kandinsky, Joan Miró, Le Corbusier, Salvador Dali,	• zanalizować wybrany obraz na podstawie podanych kryteriów • wypowiedzieć się na temat początków filmu • wskazać dominujące tendencje w teatrze międzywojennym	• omówić twórczość wybranego artysty dwudziestolecia międzywojennego

		dwudziestolecia międzywojennego (Georges Braque, Juan Gris, Wassily Kandinsky, Joan Miró, Le Corbusier, Salvador Dali, Pablo Picasso, Marcel Duchamp, Katarzyna Kobro, Piet Mondrian, Bertold Brecht, Leon Schiller, Charlie Chaplin)	Pablo Picasso, Marcel Duchamp, Katarzyna Kobro, Piet Mondrian, Bertold Brecht, Leon Schiller, Charlie Chaplin) • wskazać najważniejsze cechy architektury modernistycznej		
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – TEKSTY Z EPOKI					
41. Wprowadzenie do literatury dwudziestolecia międzywojnia	• wyjaśnić pojęcia: <i>awangarda, futuryzm, powieść psychologiczna, skamandryci, Awangarda Krakowska, Druga Awangarda, katastrofizm, powieść społeczno-polityczna, absurd, strumień świadomości, nurt groteskowo-fantastyczny</i> • przedstawić polskie formacje poetyckie międzywojnia	• wyjaśnić pojęcia: <i>futuryzm, groteska, absurd, katastrofizm</i> w odniesieniu do literatury • wskazać awangardowe rodzaje wypowiedzi literackiej • zaprezentować międzywojenne tendencje w literaturze polskiej	• omówić nowatorskie techniki w prozie europejskiej • scharakteryzować nowe gatunki prozatorskie w literaturze polskiej	• zaprezentować międzywojenne tendencje w literaturze polskiej	• omówić międzywojenne tendencje w literaturze polskiej w kontekście epok poprzednich
42., 43. i 44. Skamander i satelici	• wymienić nazwiska członków grupy Skamander • wypowiedzieć się na temat treści wierszy zamieszczonych w podręczniku	• wskazać cechy poezji skamandrytów na przykładach • scharakteryzować podmiot liryczny w wierszach: Juliana Tuwima <i>Do krytyków</i> i Jana Lechonia	• omówić temat wiersza <i>Do krytyków</i> w odniesieniu do tradycji literackiej • zinterpretować tytuł wiersza <i>Do krytyków</i> • wyjaśnić sens tytułu wiersza <i>Herostrates</i> • scharakteryzować stosunek	• w wierszu Juliana Tuwima <i>Do krytyków</i> wskazać i omówić cechy manifestu poetyckiego • scharakteryzować sposób ujęcia tematu przemijania w wierszu <i>Przy okrągłym stole</i> • zanalizować funkcję użycia	• zinterpretować sposób opisanie Polski i polskości w wierszu Lechonia

		<i>Herostrates</i>	skamandrytów do tradycji literackiej na podstawie wiersza <i>Herostrates</i>	neologizmów w wierszu <i>Słowisień</i>	
45. Awangarda Krakowska	wymienić główne założenia programowe Awangardy Krakowskiej	wskazać elementy architektury gotyckiej w wierszu Juliana Przybosa <i>Notre-Dame</i> omówić kreację podmiotu lirycznego w wierszu <i>Notre-Dame</i>	wyjaśnić, kim według Peipera jest poeta i na czym polega twórczość poetycka wymienić założenia Awangardy Krakowskiej zrealizowane w wierszu <i>Notre-Dame</i> zinterpretować sposób ukazania katedry w wierszu	wyjaśnić, dlaczego Peiper nazywa swoje czasy „epoką uścisku z terażniejszością” dokonać analizy i interpretacji wiersza <i>Notre-Dame</i> Juliana Przybosa	przedstawić argumenty na poparcie lub odrzucenie tezy, że również dzisiaj świat rozwija się zgodnie z hasłem „miasto, masa, maszyna”
46. Poezja Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego	określić temat wiersza Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego <i>Serwus, madonna</i>	przedstawić kreację podmiotu lirycznego w wierszu <i>Serwus, madonna</i> określić temat wiersza	omówić sposób ukazania rzeczywistości w wierszu <i>Piosenka</i>	wypowiedzieć się na temat zastosowanego w wierszu <i>Serwus, madonna</i> zwrotu do Matki Boskiej	podjąć dyskusję, czy wiersz <i>Serwus, madonna</i> można zaliczyć do liryki religijnej
47. Katastrofizm Józefa Czechowicza	wyjaśnić pojęcia: <i>katastrofizm, Druga Awangarda</i> omówić treść wiersza <i>mały mit</i>	omówić kreację podmiotu lirycznego w wierszu <i>mały mit</i> wskazać w utworze elementy katastroficzne i arkadyjskie	wskazać przyczyny nastrojów katastroficznych w dwudziestoleciu międzywojennym	dokonać analizy i interpretacji wiersza <i>mały mit</i>	wskazać w wierszu elementy awangardowe
48. Poezja Bolesława Leśmiana	omówić treść wierszy: <i>W malinowym chruśniaku</i> i <i>Ballada bezludna</i> wyjaśnić pojęcia: <i>panteizm, erotyk, ballada</i>	określić sytuację liryczną wiersza <i>W malinowym chruśniaku</i> omówić frazeologię wiersza <i>Ballada bezludna</i>	omówić zmysłowy charakter wiersza <i>W malinowym chruśniaku</i> interpretować tytuł wiersza <i>Ballada bezludna</i> wskazać elementy panteizmu w wierszu <i>Ballada bezludna</i> interpretować metafory użyte w wierszu <i>Ballada</i>	zanalizować sposób tworzenia atmosfery intymności w wierszu <i>W malinowym chruśniaku</i> omówić sposób przedstawienia mitu genezyjskiego w wierszu <i>Ballada bezludna</i>	określić stosunek utworu <i>Ballada bezludna</i> do konwencji gatunku

			<i>bezludna</i>		
49., 50., 51., 52. i 53. <i>Przedwiośnie</i> Stefana Żeromskiego	• streścić <i>Przedwiośnie</i> Stefana Żeromskiego • zaprezentować etapy życia głównego bohatera • opisać obraz rewolucji przedstawiony w powieści	• omówić proces dojrzewania głównego bohatera • opisać obraz Polski porozbiorowej ukazany w <i>Przedwiośniu</i> • scharakteryzować różne środowiska (rządowe, ziemiańskie, komunistyczne) przedstawione w powieści • wypowiedzieć się na temat kompozycji i języka utworu	• zaprezentować i omówić dyskusje światopoglądowe zawarte w powieści • zinterpretować tytuł powieści	• wskazać i omówić mity narodowe demaskowane przez autora • wyjaśnić metaforę „szklanych domów” i wytłumaczyć znaczenie tego motywu dla wymowy ideowej powieści	• zestawić obrazy rewolucji przedstawione w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego i <i>Nie-Boskiej Komedii</i> Zygmunta Krasińskiego
54. i 55. <i>Panny z Wilka</i> Jarosława Iwaszkiewicza	• zrelacjonować treść opowiadania Jarosława Iwaszkiewicza • scharakteryzować Wiktora Rubena	• omówić różnice w postrzeganiu poszczególnych kobiet przez głównego bohatera na przestrzeni czasu	• zinterpretować relacje pomiędzy Wiktorem Rubenem a mieszkankami Wilka	• omówić symbolikę zawartą w opowiadaniu	• podjąć dyskusję na temat sposobu ukazania wpływu czasu w opowiadaniu
56. i 57. <i>Cudzoziemka</i> Marii Kuncewiczowej	• streścić powieść Marii Kuncewiczowej <i>Cudzoziemka</i> • wymienić kolejne etapy życia tytułowej bohaterki	• scharakteryzować kompozycję powieści • omówić kolejne etapy życia głównej bohaterki	• wyjaśnić przyczyny samotności głównej bohaterki • zinterpretować tytuł powieści	• zinterpretować zachowanie Róży Żabczyńskiej w kontekście jej doświadczeń	• wskazać w <i>Cudzoziemce</i> cechy gatunkowe powieści psychologicznej
58. i 59. <i>Sklepy cynamonowe</i> Brunona Schulza	• streścić opowiadania Brunona Schulza • scharakteryzować głównego bohatera	• wypowiedzieć się na temat kreacji narratora w opowiadaniu • wskazać elementy poetyki snu	• omówić topos labiryntu wykorzystany w opowiadaniu • wyjaśnić przyczynę braku logiki i linearności czasu	• zinterpretować opis ojca w pierwszej części utworu	• wyjaśnić znaczenie wędrówki głównego bohatera

60., 61., 62. i 63. <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza	• streścić fragmenty <i>Ferdydurke</i> zamieszczone w podręczniku • scharakteryzować stronnictwa, których przedstawiciele biorą udział w pojedynku na miny • zrelacjonować treść <i>Ferdydurke</i> • zdefiniować pojęcie formy • opisać Młodziaków, Hurleckich oraz stronnictwa „chłopiąt” i „chłopaków”	• omówić narrację fragmentów powieści zamieszczonych w podręczniku • wypowiedzieć się na temat narracji <i>Ferdydurke</i> • zdefiniować pojęcie formy w kontekście utworu • scharakteryzować kompozycję powieści • wskazać elementy groteski w utworze • wyjaśnić symbolikę „pupy”, „łydki” i „gęby” w kontekście utworu	• wypowiedzieć się na temat języka fragmentów powieści zamieszczonych w podręczniku • omówić funkcję prof. Pimki w utworze • wskazać strategie tworzenia i rozbijania formy • wyjaśnić istotę międzyludzkich relacji ukazanych w <i>Ferdydurke</i> • wskazać i omówić elementy groteski w utworze	• zinterpretować metaforyczne znaczenie pojedynku na miny • zinterpretować metaforę szkoły w <i>Ferdydurke</i> • odnieść diagnozę dotyczącą życia społecznego, przedstawioną w <i>Ferdydurke</i> do rzeczywistości codziennej	• wymienić i krótko scharakteryzować środki językowe służące wywołaniu efektu groteski we fragmentach powieści oraz w całym utworze
64. i 65. <i>Proces</i> Franza Kafki	• streścić <i>Proces</i> Franza Kafki • scharakteryzować głównego bohatera powieści	• przedstawić relacje Józefa K. z innymi ludźmi • zdefiniować pojęcia: <i>absurd</i> i <i>parabola</i> (<i>przypowieść</i>)	• omówić znaczenie przestrzeni w utworze • określić funkcję absurdu w powieści • zinterpretować paraboliczny charakter powieści • wskazać elementy paraboli w utworze • odszukać elementy absurdu w powieści	• zanalizować symbolikę obecną we fragmencie dotyczącym wizyty Józefa K. w katedrze • zinterpretować przypowieść o odzwiercym • wyjaśnić zakończenie <i>Procesu</i>	• omówić funkcję elementów absurdu i paraboli w powieści
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – NAUKA O JEZYKU					
66. Konstruowanie własnej wypowiedzi	• podać zasady tworzenia poprawnego komunikatu językowego	• omówić specyfikę wypowiedzi ustnej i wymienić jej formy • przedstawić specyfikę wypowiedzi pisemnej	• opisać wybrane formy wypowiedzi ustnej • wypowiedzieć się na temat wybranych form komunikatów pisemnych • wymienić elementy	• zanalizować język współczesny pod kątem mody językowej • omówić elementy wpływające na kulturę języka	• ocenić błędy językowe dostrzeżone w języku rówieśników

			wpływające na kulturę języka		
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
67. Podsumowanie wiadomości na temat międzywojnia	• przedstawić opinie Aliny Kowalczykowej i Normana Daviesa na temat dwudziestolecia międzywojennego	• odnaleźć podobieństwa w sposobie postrzegania sytuacji Polski po odzyskaniu niepodległości • przedstawić różnice w opisie życia kulturalnego międzywojnia przez Kowalczykową i Daviesa	• skomentować różnice w opisie życia kulturalnego międzywojnia	• zilustrować przykładami opinię Normana Daviesa	• zaprezentować własną opinię na temat omówionej epoki wraz z jej uzasadnieniem
68. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – NAWIĄZANIA					
69. Śladami międzywojnia	• rozpoznać na konkretnych przykładach wpływ kultury międzywojnia na sztukę współczesną	• przedstawić rozwój kultury masowej • wypowiedzieć się na temat przedwojennej rewolucji obyczajowej i jej współczesnych efektów	• określić wpływ wynalazków i odkryć epoki na cywilizację XX i XXI wieku • omówić sposób oddziaływania powstałych w międzywojniu systemów totalitarnych na obraz świata i kształt kultury w latach późniejszych	• ocenić wpływ międzywojnia na współczesność i uargumentować swoje stanowisko	• porównać funkcjonowanie tych samych motywów zaczerpniętych z międzywojnia w różnych utworach literackich
70. Z perspektywy czasu	• omówić treść wiersza Czesława Miłosza	• wskazać i omówić pochwały pod adresem skamandrytów wyrażone w wierszu	• omówić stosunek podmiotu lirycznego do skamandrytów	• wyjaśnić przyczynę użycia słowa <i>skaza</i> w odniesieniu do bohaterów utworu	• odnaleźć w wierszu Miłosza aluzje do jego biografii poetyckiej

71. Józef K. i inni	• streścić fragment utworu	• omówić reakcję bohatera na zaistniałą sytuację	• odnaleźć analogiczny fragment w <i>Procesie</i> Franza Kafki i zestawić z omawianym tekstem	• analizować przyczyny lęku bohatera	
72. Obraz miasta	• opisać fotografię wykonaną przez Ryszarda Horowitza	• odnaleźć w tekstach literatury dwudziestolecia międzywojennego obrazy miasta	• zreferować sposób przedstawienia miasta w różnych tekstach kultury dwudziestolecia międzywojennego	• zinterpretować zmiany na zdjęciu dokonane komputerowo • porównać wizję miasta zaprezentowaną na fotografii z literackimi obrazami aglomeracji powstałymi w dwudziestolecium międzywojennym *• skomentować wartości estetyczne fotografii	• wyjaśnić, jakie znaczenie ma motyw miasta w tekstach kultury z różnych epok
73. Opowieść o sympatycznych przestępcach	• streścić film • scharakteryzować tytułowych bohaterów	• opisać Amerykę lat 30. ukazaną w filmie • omówić sposób prezentacji głównych bohaterów filmu	• wskazać zastosowane konwencje gatunkowe: kina gangsterskiego i dramatu społecznego	• wskazać i omówić środki filmowe wzmacniające przekaz obrazu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia przestępstwa w filmie	• omówić zastosowaną w filmie konwencję kina gangsterskiego na tle innych filmów należących do tego gatunku

WOJNA I OKUPACJA – O EPOCE					
1. i 2. Czas apokalipsy spełnionej	• określić ramy czasowe epoki • wyjaśnić pojęcia: <i>okupacja, Holokaust, obóz koncentracyjny, lagier, getto</i> • omówić wydarzenia, związane z datami: 1 września 1939, 17	• opisać specyfikę okresu wojny i okupacji w Polsce • wyjaśnić pojęcia: <i>Generalne Gubernatorstwo, Polskie Państwo Podziemne, Armia Krajowa</i>	• wskazać i omówić wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę	• wyjaśnić przyczyny różnic pomiędzy okresem wojny i okupacji w Polsce i Europie Zachodniej • omówić sytuację ludności cywilnej pod okupacją niemiecką i sowiecką	• przedstawić założenia nazistów

	września 1939, 8 maja 1945				
3. Sztuka wobec wojny	wskazać tematykę dzieł sztuki okresu wojennego i powojennego wyjaśnić pojęcie: <i>propaganda</i> i <i>agitacja</i> w odniesieniu do przykładów sztuki wizualnej okresu wojny i okupacji	zaprezentować specyfikę wojennej sztuki propagandowej i agitacyjnej wyjaśnić pojęcie <i>sztuka ulotna</i> w odniesieniu do sztuki okresu wojny i okupacji	omówić tematykę dzieł sztuki okresu wojny i okupacji wskazać twórców dzieł plastycznych okresu wojny i okupacji *• przedstawić problematykę filmu <i>Dyktator</i> Charlie'ego Chaplina	omówić różnice w dostępie do kultury pomiędzy Polską a Europą Zachodnią w okresie okupacji zinterpretować obraz Bronisława Wojciecha Linkego <i>Plucha</i>	przedstawić informacje na temat twórczości muzycznej okresu wojny i okupacji
WOJNA I OKUPACJA – TEKSTY Z EPOKI					
4. i 5. Stracone pokolenie – o wierszach Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	relacjonować treść wiersza <i>Pokolenie</i> omówić obraz świata przedstawiony w wierszu <i>Pokolenie</i>	omówić specyfikę pokolenia, do którego należał Krzysztof Kamil Baczyński wypowiedzieć się na temat kreacji osoby mówiącej w wierszu <i>Pokolenie</i> wypowiedzieć się na temat nadawcy i adresata wiersza *** [<i>Niebo złote ci otworzę</i>]	wyjaśnić celowość odwołania do Homera w <i>Pokoleniu</i> wskazać wpływy romantyczne w wierszach K.K. Baczyńskiego zinterpretować zakończenie wiersza <i>Pokolenie</i> omówić sposób przedstawienia wojny w wierszu *** [<i>Niebo złote ci otworzę</i>]	przeanalizować kompozycję wiersza *** [<i>Niebo złote ci otworzę</i>] i omówić jej funkcję	wskazać podobieństwa pomiędzy twórczością poetów Drugiej Awangardy a twórczością K.K. Baczyńskiego
6. i 7. Patrząc na tragedię – wojenna twórczość Czesława Miłosza	omówić treść wierszy Czesława Miłosza opisać przeżycia wynikające z lektury wierszy odnaleźć informacje na temat Giordana Bruna	wypowiedzieć się na temat getta warszawskiego i powstania w getcie warszawskim wskazać elementy należące do rzeczywistości wojennej	zinterpretować postawy świadków tragedii przedstawione w wierszu <i>Campo di Fiori</i> wyjaśnić zakończenie wiersza <i>Campo di Fiori</i> scharakteryzować bohatera wiersza	omówić zasadność zestawienia zagłady Żydów z egzekucją Giordana Bruna przedstawionymi w wierszu <i>Campo di Fiori</i> określić funkcję zestawienia dwóch	porównać wiersze: <i>Campo di Fiori</i> i <i>Przedmieście</i>

		w wierszu <i>Przedmieście</i>	<i>Przedmieście</i>	rzeczywistości w wierszu <i>Przedmieście</i>	
8. i 9. Opowiadania Tadeusza Borowskiego	• zrelacjonować treść opowiadania <i>Dzień na Harmenzach</i> • wyjaśnić pojęcia: <i>kapo</i>, <i>vorarbeiter</i>, <i>post</i>	• wyjaśnić pojęcie <i>behawioryzm</i> • scharakteryzować bohatera-narratora • wypowiedzieć się na temat rzeczywistości obozowej • omówić kontekst historyczny opowiadań	• opisać mechanizmy rządzące relacjami międzyludzkimi w obozie • wypowiedzieć się na temat postępowania bohaterów opowiadania • wyjaśnić pojęcie <i>człowiek zlagrowany</i>	• wypowiedzieć się na temat narracji oraz języka utworu	• omówić przeżycia wewnętrzne bohaterów
10., 11., 12. i 13. Inny świat Gustawa Herlinga-Grudzińskiego	• zrelacjonować treść fragmentu książki zamieszczonego w podręczniku • scharakteryzować postać Gorcewa • streścić książkę <i>Inny świat</i>	• wypowiedzieć się na temat łagrów sowieckich • wyjaśnić przyczynę konfliktu opisanego we fragmencie książki Gustawa Herlinga-Grudzińskiego • opisać system funkcjonowania łagru na podstawie treści książki • opisać ukazany w <i>Innym świecie</i> system represji w Rosji radzieckiej – od momentu aresztowania do osadzenia w łagrze • omówić możliwe przyczyny aresztowania w okresie stalinowskim	• wypowiedzieć się na temat narracji we fragmencie • omówić różne reakcje bohaterów na rzeczywistość obozową • wskazać w utworze elementy charakterystyczne dla literatury faktu oraz dla literatury pięknej	• podjąć dyskusję na temat przyczyn zawarcia niepisanego porozumienia między więźniami a władzami obozu • omówić zakończenie utworu • zinterpretować tytuł utworu	• określić funkcję upadku i wyzwolenia Paryża w kompozycji utworu
WOJNA I OKUPACJA – NAUKA O JĘZYKU					
14. Język w świecie wartości	• przedstawić zasady etyki słowa i zastosować je w praktyce • wymienić rodzaje	• zdefiniować pojęcie wartości • wyjaśnić pojęcia: <i>system wartości</i>, <i>wartości</i>	• omówić związek wartości z językiem • wypowiedzieć się na temat obowiązującego w	• omówić związek etyki słowa z polskim prawem	• przeanalizować środki wyrazu w wojennym plakacie propagandowym

	naruszeń etyki słowa	<i>etyczne, wartości społeczne, wartości estetyczne, hierarchizacja, ekspresywizmy i podać przykłady</i>	swojej kulturze i środowisku systemu wartości		
WOJNA I OKUPACJA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
15. Podsumowanie wiadomości o literaturze wojny i okupacji	• zrelacjonować opinie przedstawione w podanych fragmentach	• wskazać przykłady tradycji romantycznej w literaturze wojny i okupacji • omówić rolę świadków w rzeczywistości powojennej • wskazać różnice pomiędzy opiniami obu autorów	• omówić różnice pomiędzy literaturą i sztuką dwudziestolecia międzywojennego oraz wojny i okupacji • podać powody zmian, jakie zaszły w literaturze i sztuce tych okresów • wskazać przykłady tradycji romantycznej w literaturze wojny i okupacji • podać powody obojętności świadków tragedii wojennych	• wyjaśnić przyczyny różnic pomiędzy literaturą i sztuką dwudziestolecia a literaturą i sztuką okresu wojny i okupacji • omówić przyczyny powrotu do paradygmatu romantycznego	• wyjaśnić, na czym polega odpowiedzialność moralna za wspólnotę
16. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
WOJNA I OKUPACJA – NAWIĄZANIA					
17. Śladami wojny i okupacji	• wskazać przykłady obecności tematu wojny i okupacji w popkulturze	• wskazać przykłady współczesnych dzieł sztuki dotyczących okresu wojny i okupacji	• wskazać przyczyny popularności tematu wojny i okupacji w sztuce	• omówić sposoby podejmowania tematu wojny i okupacji w popkulturze	• przedstawić na wybranym przez siebie przykładzie sposób podejmowania tematu wojny i okupacji w popkulturze

18. Kazimierza Moczarskiego Rozmowa z katem	• zaprezentować bohaterów fragmentów	• wyjaśnić rozbieżność pomiędzy opinią Stroopa na temat Alfreda Chłapowskiego a sposobem, w jaki go potraktował	• zinterpretować odczucia Stroopa po dokonaniu masakry	• zinterpretować wypieranie się Stroopa odpowiedzialności za masakrę	• przedstawić portret zbrodniarza
19. O banalności zła	• zaprezentować postać Adolfa Eichmanna	• zaprezentować teorię Hannah Arendt na temat sumienia	• sformułować tezę tekstu Hannah Arendt	• na podstawie tekstu wyjaśnić, dlaczego Niemcy w państwie Hitlera stali się zbrodniarzami	*• podjąć dyskusję na temat funkcjonowania sumienia
20. Opowieść o pamiętaniu	• zrelacjonować fragment utworu • zaprezentować postać Marka Edelmana	• przedstawić historię powstania w getcie warszawskim • wyjaśnić, dlaczego Marek Edelman został lekarzem	• wyjaśnić zaprezentowaną przez Edelmana, analogię pomiędzy Umschlagplatzem a szpitalem, w którym pracował	• omówić relację pomiędzy Edelmanem a Bogiem	• zinterpretować tytuł utworu
21. Wojna w wersji popkulturowej	• zrelacjonować treść wiersza • zaprezentować kontekst historyczny	• określić źródło zacytowanego tekstu • wskazać w wierszu odniesienia do rzeczywistości okupacyjnej	• wskazać w wierszu odniesienia do poezji czasów wojny i określić ich funkcję	• omówić język utworu	• podjąć dyskusję na temat przyczyn ciągłego sięgania przez twórców do tematu powstania warszawskiego
22. <i>Popiół i diament</i>	• streścić film • scharakteryzować postać Maćka Chełmickiego	• omówić scenografię i grę aktorską • wypowiedzieć się na temat dylematu bohatera	• zinterpretować scenę finałową oraz tytuł filmu	• zinterpretować symbole w filmie: płonące kieliszki, odwrócony krzyż	• uzasadnić, że Maćka Chełmickiego można nazwać bohaterem współczesnym
WSPÓŁCZESNOŚĆ – O EPOCE					
23. i 24. Współczesna rzeczywistość	• określić ramy czasowe epoki • wskazać wydarzenia	• omówić wydarzenia historyczne, które ukształtowały epokę	• wypowiedzieć się na temat zjawiska wielokulturowości we	• wypowiedzieć się na temat zjawiska wielokulturowości we	• wypowiedzieć się na temat funkcjonowania demokracji i

	historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę	• wyjaśnić pojęcia: <i>żelazna kurtyna, zimna wojna, segregacja rasowa, kontrkultura, NSZZ „Solidarność”, Okrągły Stół</i> i odnieść je do wydarzeń historycznych	współczesnym świecie • zabrać głos w dyskusji dotyczącej rewolucji informatycznej i jej znaczenia we współczesnym świecie • omówić zjawisko globalizacji	współczesnym świecie • zaprezentować najważniejsze wydarzenia w powojennej historii Polski i określić ich wpływ na kulturę	przestrzegania praw człowieka we współczesnym świecie
25. Filozofia współczesna	• wskazać filozofów, którzy wpłynęli na kształt epoki • wymienić najważniejsze założenia egzystencjalizmu	• zreferować najważniejsze założenia egzystencjalizmu	• wyjaśnić obecność absurdu oraz rolę buntu w życiu człowieka	• wyjaśnić założenia estetyki Umberto Eco	• omówić udział odbiorcy w procesie tworzenia sensów dzieła sztuki
26. i 27. Sztuka współczesna	• wymienić dominujące w epoce style sztuki • rozpoznać na przykładach dominujące style w sztuce współczesnej	• podać cechy stylów dominujących w sztuce współczesnej • wymienić nazwiska najważniejszych twórców epoki i rozpoznać ich dzieła • rozpoznać na przykładach nowe gatunki w sztuce	• wskazać najważniejsze cechy architektury postmodernistycznej • omówić nowe gatunki w sztuce • wskazać najważniejsze tendencje w historii powojennego kina	• przeanalizować wybrane dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów • wypowiedzieć się na temat najważniejszych tendencji w historii kina powojennego • wskazać dominujące tendencje w dramacie współczesnym	• podjąć dyskusję na temat sztuki współczesnej
WSPÓŁCZESNOŚĆ – TEKSTY Z EPOKI					
28. Wprowadzenie do literatury współczesnej	• wymienić nowe tendencje w literaturze światowej • wskazać najważniejszych twórców literatury światowej	• omówić nowe tendencje w literaturze światowej	• wymienić najważniejszych twórców literatury światowej	• wskazać najważniejsze tendencje w literaturze polskiej i omówić ich związek z wydarzeniami historycznymi	• określić związek głównych tendencji w literaturze polskiej z wydarzeniami historycznymi
29. Poezja Tadeusza Różewicza	• omówić kreację osoby mówiącej w wierszu <i>Ocalony</i>	• wypowiedzieć się na temat kompozycji wiersza <i>Ocalony</i>	• scharakteryzować pokolenie „porażonych śmiercią”	• przedstawić wymowę wiersza <i>Ocalony</i> • omówić obraz świata i	• zinterpretować nawiązania w tekście <i>Ocalony</i>

	• wyjaśnić, kim są „nauczyciel” i „mistrz” przywołani w utworze	• wskazać wątki biblijne w wierszu <i>Ocalony</i>	• omówić wiersz <i>Ocalony</i> jako manifest pokolenia • zinterpretować wątki biblijne wiersza <i>Ocalony</i>	bohatera w wierszu <i>Na odejście poety i pociągu osobowego</i>	
30. Poezja współczesna Czesława Miłosza	• omówić kreację osoby mówiącej w wierszu <i>To</i>	• wskazać w podmiocie literackim cechy autora	• zinterpretować metaforę wiersza <i>Moja wierna mowa</i> • wyjaśnić tytuł wiersza <i>To</i>	• wskazać i omówić konteksty interpretacyjne wiersza <i>Moja wierna mowa</i>	• napisać pracę, w której przedstawi główne cechy poezji Miłosza
31. Poezja Zbigniewa Herberta	• scharakteryzować bohaterów wiersza i opisać sytuację liryczną • wymienić elementy programu etycznego, wskazanego w wierszu <i>Przesłanie Pana Cogito</i>	• przywołać mit, do którego Zbigniew Herbert nawiązuje w tekście <i>Apollo i Marsjasz</i> • sformułować tezę interpretacyjną • wyjaśnić pochodzenie imienia Pana Cogito	• zinterpretować początek wiersza <i>Apollo i Marsjasz</i> • przedstawić wymowę wiersza <i>Apollo i Marsjasz</i> • podać argumenty na poparcie tezy interpretacyjnej • wypowiedzieć się na temat wymowy wiersza <i>Przesłanie Pana Cogito</i>	• wskazać i omówić konteksty interpretacyjne <i>Przesłania Pana Cogito</i> • wyjaśnić, kim byli Gilgamesz, Hektor i Roland	• omówić obraz współczesnej cywilizacji, przedstawiony w wierszu <i>Przesłanie Pana Cogito</i>
32. Poezja Mirona Białoszewskiego	• określić sytuację liryczną w wierszu <i>Karuzela z madonnami</i>	• wskazać elementy należące do sfery sacrum i sfery profanum w wierszu <i>Podlogo, błogosław!</i> • wyjaśnić, w jaki sposób w utworze <i>Karuzela z madonnami</i> udało się poecie oddać wrażenie obrotowego ruchu karuzeli	• wypowiedzieć się na temat kompozycji wiersza <i>Karuzela z madonnami</i> • wskazać w tekście <i>Karuzela z madonnami</i> fragmenty, które nawiązują do twórczości przedstawicieli światowego malarstwa, i określić rolę tych odwołań w utworze • omówić wiersz <i>Podlogo błogosław!</i> jako przykład poezji lingwistycznej	• omówić funkcję zestawienia kultury jarmarcznej i kultury wysokiej w wierszu <i>Karuzela z madonnami</i> • określić funkcję zestawienia dwóch skrajnych aspektów rzeczywistości w wierszu <i>Podlogo, błogosław!</i>	• napisać pracę na temat: „Doświadczenie codzienności w poezji Białoszewskiego jako objawienie piękna i niezwykle przeżycie”

33. Poezja Wisławy Szymborskiej	• zreferować mit, do którego nawiązuje wiersz <i>Monolog dla Kasandry</i> • scharakteryzować osobę mówiącą w wierszu	• scharakteryzować kompozycję wiersza <i>Monolog dla Kasandry</i> • omówić funkcję nawiązania do mitologii w wierszu • określić funkcję porównania człowieka do cebuli w wierszu <i>Cebula</i>	• określić funkcję kompozycji wiersza <i>Monolog dla Kasandry</i> • omówić obecne w wierszu <i>Cebula</i>: gry słowne, koncept i paradoks	• zinterpretować wymowę wiersza <i>Monolog dla Kasandry</i>	• zaprezentować obraz człowieka zawarty w wierszu <i>Cebula</i>
34. Nowa Fala i okolice	• wskazać elementy nowomowy i języka przemówień w wierszu <i>Określona epoka</i> • wymienić sformułowania właściwe dla ankiety personalnej w wierszu <i>Wypełnić czytelnym pismem</i>	• omówić obraz rzeczywistości, jaki wyłania się z wiersza <i>Dyktando</i> • scharakteryzować sytuację liryczną w wierszu <i>Określona epoka</i>	• wyjaśnić istotę konceptu w wierszu <i>Dyktando</i> Ewy Lipskiej • przeanalizować manipulację językową obnażoną w tekście <i>Określona epoka</i> • zinterpretować wiersze <i>Dyktando</i> oraz <i>Wypełnić czytelnym pismem</i> w kontekście rzeczywistości PRL-u	• przedstawić uniwersalną wymowę wierszy <i>Dyktando</i> oraz <i>Wypełnić czytelnym pismem</i> • przeanalizować manipulację językową obnażoną w wierszu <i>Określona epoka</i>	• wyjaśnić, jakie znaczenia wynikają z deleksykalizacji związków frazeologicznych w poezji lingwistycznej
35. Świat dorosłych według Macieja Świetlickiego	• wskazać w wierszu elementy kojarzone ze światem dorosłych	• wypowiedzieć się na temat kreacji osoby mówiącej • wyjaśnić znaczenie sformułowań: „akwizytor, który wciska śmieci nikomu”, „Kulę się i boję”	• zinterpretować metafory i symbole, zastosowane w wierszu • określić, jaką funkcję w tekście pełnią powtórzenia	• zinterpretować zakończenie wiersza	• omówić obraz współczesnego świata ukazany w wierszu
36. i 37. Opowieści o świecie minionym	• streścić powieści Tadeusza Konwickiego <i>Kronika wypadków miłosnych</i>	• omówić sposób przedstawienia Lwowa w wierszu <i>Jechać do Lwowa</i> Adama Zagajewskiego • wskazać w utworze <i>Jechać do Lwowa</i> obrazy	• omówić funkcje odwołań do mitu arkadyjskiego w wierszu Adama Zagajewskiego • zinterpretować metaforykę i symbolikę	• wypowiedzieć się na temat przyczyn powrotu Witolda do świata młodości • omówić sposób ukazania nostalgii w powieści	• odnaleźć aluzje do rzeczywistości PRL-u i określić ich funkcje

		nawiązujące do mitu arkadii (krainy bujnej, życzliwej człowiekowi przyrody) i określić ich funkcję • przedstawić sposób ukazania procesu dojrzewania na przykładzie głównego bohatera powieści <i>Kronika wypadków miłosnych</i>	wiersza <i>Jechać do Lwowa</i> oraz końcowe zdanie tekstu • wyjaśnić znaczenie sformułowania: „dlaczego każde miasto musi stać się Jerozolimą i każdy człowiek Żydem” • wypowiedzieć się na temat narracji w powieści <i>Kronika wypadków miłosnych</i> • zinterpretować tytuł utworu Konwickiego	• określić sposób ukazania Wileńszczyzny w powieści Konwickiego	
38., 39., 40. i 41. <i>Tango</i> Sławomira Mrożka	• streścić <i>Tango</i> Sławomira Mrożka • scharakteryzować bohaterów <i>Tanga</i>	• scharakteryzować bohaterów dramatu • zinterpretować <i>Tango</i> jako dramat rodzinny • opisać, jak swoją sytuację życiową określa Artur	• odnaleźć w bohaterach ilustracje postaw wobec rzeczywistości • zinterpretować metaforykę i symbolikę w utworze • interpretować tytuł dramatu oraz ostatnią scenę • wyjaśnić, dlaczego antykonformizm Stomila i Eleonory pozbawił ich syna naturalnego prawa do młodzieńczego buntu	• wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia mitu wolności w <i>Tangu</i> • omówić funkcję groteski w utworze • wypowiedzieć się na temat funkcji absurdu w dramacie	• przedstawić różne sposoby odczytania sztuki Mrożka • zinterpretować utwór Sławomira Mrożka jako uniwersalny dramat dotyczący rzeczywistości i relacji międzyludzkich
42. i 43. <i>Podróże z Herodotem</i> Ryszarda Kapuścińskiego	• zrelacjonować przygodę Ryszarda Kapuścińskiego • odnaleźć informacje na temat Herodota • streścić <i>Podróże z Herodotem</i> Ryszarda Kapuścińskiego	• omówić obraz Indii zaprezentowany we fragmencie • wypowiedzieć się na temat <i>Podróży z Herodotem</i> jako przykładu reportażu	• odnaleźć powiązania pomiędzy dziełem Herodota a wrażeniami Kapuścińskiego z pierwszego dnia pobytu w Indiach • scharakteryzować	• omówić funkcję dzieła Herodota w kompozycji książki Kapuścińskiego	• wypowiedzieć się na temat Herodota

	• zdefiniować reportaż na podstawie książki Kapuścińskiego	• omówić postawę narratora wobec rikszarzy	sposób ukazania krajów i narodów w utworze		
44., 45., 46. i 47. Rok 1984 George'a Orwella	• zrelacjonować treść powieści George'a Orwella • przedstawić definicję pojęcia <i>antyutopia</i>	• przedstawić obraz państwa totalitarnego zaprezentowany w powieści • wskazać cechy antyutopii	• zaprezentować postawy bohaterów wobec państwa totalitarnego	• przeanalizować nowomowę jako narzędzie propagandy i manipulacji	• zabrać głos w dyskusji na temat zjawiska opisanego w reportażu
48., 49., 50., 51. i 52. Dżuma Alberta Camus	• streścić powieść <i>Dżuma</i> Alberta Camus • scharakteryzować bohaterów powieści	• opisać świat przedstawiony powieści • omówić narrację i kompozycję powieści	• omówić różne znaczenia słowa <i>dżuma</i> w powieści • zaprezentować różne postawy wobec epidemii przedstawione w powieści • omówić <i>Dżumę</i> jako parabolę	• przeanalizować różne postawy wobec epidemii i rozpatrzyć je w kontekście parabolicznego znaczenia powieści • omówić elementy filozofii egzystencjalnej zawarte w powieści	• wskazać elementy filozofii egzystencjalnej w <i>Dżumie</i>
53. i 54. Czekając na Godota Samuela Becketta	• zrelacjonować treść dramatu • scharakteryzować bohaterów sztuki	• wyjaśnić termin <i>teatr absurdu</i> • omówić sposób przedstawienia czekania w dramacie	• wyjaśnić metaforyczne znaczenie postaci oraz ich imion • zinterpretować postać Godota i czynność oczekiwania na niego	• wypowiedzieć się na temat działań podejmowanych przez bohaterów oczekujących Godota • zinterpretować zmiany, jakie zachodzą w Pozzo i Luckym	• przeanalizować funkcję absurdu w dramacie
55. Hamlet bardzo współczesny	• scharakteryzować głównych bohaterów	• określić, jakie typy społeczne reprezentują poszczególni bohaterowie	• omówić funkcję przestrzeni, w jakiej rozgrywa się akcja • zinterpretować polską symbolikę pojawiającą się w przedstawieniu • wyjaśnić znaczenie kostiumów	• przeanalizować funkcję nawiązania do <i>Procesu</i> Franza Kafki • wypowiedzieć się na temat muzyki wykorzystanej w przedstawieniu	

WSPÓŁCZESNOŚĆ – NAUKA O JĘZYKU					
56. Perswazja a manipulacja językowa	wymienić techniki perswazyjne podać podstawowe techniki manipulacji językowej	odróżnić perswazję od manipulacji wymienić cechy nowomowy	wskazać cele stosowania nowomowy	wskazać elementy perswazji i manipulacji w życiu codziennym i tekstach kultury omówić specyfikę języka reklamy	wyliczyć cechy języka propagandy komunistycznej
WSPÓŁCZESNOŚĆ – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
57. Podsumowanie wiadomości na temat współczesności	zrelacjonować opinie autorów na temat współczesności wyjaśnić pojęcie <i>brewiarz</i>	wyjaśnić różnicę, o której pisze Zygmunt Kubiak	omówić model gospodarki zaprezentowany przez Bendyka	porównać teksty Kubiaka i Bendyka	ustosunkować się do twierdzenia, że we współczesnej gospodarce głównymi czynnikami wzrostu są wiedza i innowacje
58. Powtórzenie wiadomości	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	wyciągać wnioski określić własne stanowisko	poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólnić, podsumować i porównać	wykorzystać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze